

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

**B.P.Ed. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024
History, Principles and foundation of Physical Education and Olympic
Movement (BPED1101)**

Day & Date: Tuesday, 16-04-2024
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 खालील दिलेल्या पर्यायापैकी योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. 10

- 1) 'फोर्टीअस' म्हणजे ——.

अ) उच्चतर	ब) उंच
क) वेगवान	ड) बलशाली
- 2) ऑलंपिक च्या ध्वजावर किती वर्तुळे आहेत?

अ) पाच	ब) सहा
क) चार	ड) सात
- 3) — हा भारतातील सर्वोच्च क्रीडा पुरस्कार आहे.

अ) पद्मश्री	ब) द्रोणाचार्य
क) अर्जुन	ड) मेजर ध्यानचंद खेलरत्न
- 4) — यांस पाश्चात्य तत्वज्ञानाचे जनक म्हटले जाते.

अ) व्हाईट हेड	ब) विलीअम जेम्स
क) प्लेटो	ड) अॅरिस्टॉटल
- 5) — हे आधुनिक ऑलंपिक चे जनक आहेत.

अ) लिंग	ब) बॅरन क्युबर्टीन
क) साल्झमन	ड) डॉ. अरनॉल्ड
- 6) प्राचीन ऑलंपिकची सुरुवात — साली झाली.

अ) इ. स. पू. 776	ब) इ. स. पू. 1253
क) इ. स. पू. 688	ड) इ. स. वि. 1896
- 7) खालीलपैकी कोणता शरीरधारणेचा प्रकार नाही?

अ) आदर्शवाद	ब) मेसोमॉर्क
क) एक्टोमॉर्क	ड) एन्डोमॉर्क
- 8) 'एमिल' या ग्रंथाचे लेखक कोण आहेत?

अ) प्लेटो	ब) अॅरिस्टॉटल
क) रूसो	ड) जॉन ड्युई

- 9) ऑलंपियाडचा कालावधी किती वर्षांचा असतो?
अ) तीन ब) चार
क) सहा ड) दोन
- 10) तयारीचा नियम हा ---- बाबत आहे.
अ) शिक्षकांची सज्जता ब) पालकांची सज्जता
क) अध्ययनार्थींची सज्जता ड) यापैकी नाही

- प्र.2 खालील दिलेल्या प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 20**
अ) वर्तमान युगातील शारीरिक शिक्षणाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
ब) शारीरिक शिक्षणाचा सामान्य शिक्षणाशी असणारा संबंध सांगा.
- प्र.3 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 15**
अ) शारीरिक शिक्षणाचे ध्येय व उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
ब) शारीरिक शिक्षणाचा अर्थ सांगून त्याची व्याप्ती स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 15**
अ) मेजर ध्यानचंद खेलरत्न व अर्जुन पुरस्काराच्या स्वरूपाचे सविस्तर वर्णन करा.
ब) शिव छत्रपती पुरस्कारांचे सविस्तर वर्णन करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 20**
अ) शरीर धारणेचे प्रकार
ब) आदर्शवाद
क) अध्ययन वक्र
ड) सुदृढता आणि निरामयता चळवळ
इ) सर्वांसाठी खेळ

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024
History, Principles and foundation of Physical Education and Olympic
Movement (BPED1101)**

Day & Date: Tuesday, 16-04-2024
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternatives.

10

- 1) 'Fortius' means _____.
 a) Higher
 b) Taller
 c) Faster
 d) Stronger
- 2) How many circles are there on Olympic flag?
 a) Five
 b) Six
 c) Four
 d) Seven
- 3) The highest sports award in India is _____.
 a) Padmashri
 b) Dronacharya
 c) Arjun
 d) Major Dhyanchand Khel Ratna
- 4) _____ is called father of western philosophy.
 a) White Head
 b) William James
 c) Plato
 d) Aristotle
- 5) The father of modern Olympic is _____.
 a) Ling
 b) Baron Coubertin
 c) Salzman
 d) Dr. Arnold
- 6) The ancient Olympic was started to organized in _____.
 a) 776 BC
 b) 1253 BC
 c) 688 BC
 d) 1896 AC
- 7) Amongst the following, which is not a body type?
 a) Idealism
 b) Mesomorph
 c) Ectomorph
 d) Endomorph
- 8) Who is the author of the book 'Emile'?
 a) Plato
 b) Aristotle
 c) Rousseau
 d) John Dewey
- 9) An Olympiad is referred to how many years?
 a) Three
 b) Four
 c) Six
 d) Two
- 10) Law of readiness is about _____.
 a) Teacher's readiness
 b) Parents readiness
 c) Learner's readiness
 d) None of these

Q.2 Answer the following questions.

20

- a) Explain the importance of Physical Education in present era.
- b) State the relationship of Physical Education with General Education.

- Q.3 Answer the following questions. (Any one) 15**
- a) Explain the aim and objectives of Physical Education.
 - b) Give meaning of Physical Education and explain its scope.
- Q.4 Answer the following questions. (Any one) 15**
- a) Describe Major Dhyan Chand Khel Ratna and Arjun award in detail.
 - b) Describe Shiv Chhatrapati awards in detail.
- Q.5 Write short notes. (Any four) 20**
- a) Body types
 - b) Idealism
 - c) Learning curve
 - d) Fitness & wellness movement
 - e) Sports for all

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024
Anatomy, Physiology Sports Medicine, Physiotherapy and Rehabilitation
(BPED1102)**

Day & Date: Friday, 19-04-2024
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

- सुचना:** 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) मूळ इंग्रजी प्रश्न पत्रिका वाचणे आवश्यक आहे.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) ---- हे क्रीडा दुखापतीचे कारणे आहेत.
अ) प्रशिक्षणाची कमतरता ब) योग्य साहित्य नसणे
क) अपुरी उत्तेजक हालचाली ड) वरील सर्व
- 2) क्रीडा मध्ये ---- प्रकारची दुखापती आहेत.
अ) गुडघ्याची दुखापत ब) अस्थिभंग
क) सांधा निखळणे ड) वरील सर्व
- 3) प्रथमोपचार पेटी मध्ये ---- साहित्य असावे.
अ) आवळपट्टी ब) गुंडाळी कापूस
क) वैद्यकिय टेप ड) वरील सर्व
- 4) श्वसन शरीरातील फुफ्फुसामध्ये घडते त्याला ---- म्हणतात.
अ) अंतश्वसन ब) बाह्यश्वसन
क) पेशी श्वसन ड) वरील सर्व
- 5) लहान आतड्यात ---- रस असतो.
अ) स्वादुरस ब) पित्तरस
क) आंत्ररस ड) वरील सर्व
- 6) हृदय आणि श्वासपटल यामध्ये ---- हे साम्य आहे.
अ) दोन्ही स्नायूने बनलेले आहे
ब) दोन्हीत सतत स्नायूची हालचाल होते
क) दोन्ही शरीराच्या वरील भागात आहे
ड) वरील सर्व
- 7) अँच्छिक स्नायूला ---- चिकटलेले असते.
अ) हाडे ब) फुफ्फुसे
क) हृदय ड) जठर
- 8) अन्ननलिका ही ---- च्या मध्ये आहे.
अ) जठर आणि आतडे ब) घसा आणि स्वरयंत्र
क) जठर आणि घसा ड) आतडे आणि स्वरयंत्र

- 9) लाळग्रंथी मधून स्रावलेली ---- अन्नात मिसळण्याची क्रिया तोंडातच होते.
अ) स्वादूरस ब) लाळ
क) पित्तरस ड) वरील सर्व
- 10) स्फिग्मोमॅनोमीटर हे यंत्र ---- मापनासाठी वापरतात.
अ) लवचिकता ब) ताकत
क) गती ड) रक्तदाब

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) शरीररचना व शरीरक्रीया शास्त्राचे गरज व महत्व लिहा. **10**
ब) भौतिक उपचाराची गरज व महत्व लिहा. **10**

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) **15**

- अ) पचन संस्थेची सुबक आकृती काढा भागांना नावे द्या व सोइस्तर स्पष्ट करा.
ब) कृत्रीम श्वाच्छोसवास सोइस्तर स्पष्ट करा.

प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) **15**

- अ) मसाज स्पष्ट करून मसाजचे प्रकार सोइस्तर स्पष्ट करा.
ब) डोपिंग व डोपिंगचे प्रकार सोइस्तर स्पष्ट करा.

प्र.5 टिपा लिहा (कोणत्याही चार) **20**

- अ) स्नायूचा थकवा
ब) रक्तदाब
क) दुय्यम श्वसन
ड) जलचिकित्सा
इ) अल्ट्रासाऊंड

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024
Anatomy, Physiology Sports Medicine, Physiotherapy and Rehabilitation
(BPED1102)**

Day & Date: Friday, 19-04-2024
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
2) Neat Diagram must be drawn where necessary.
3) The Candidate should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternatives.

10

- 1) _____ are the causes of sports injuries.
 - a) Poor training
 - b) Improper equipment
 - c) Insufficient warm up
 - d) All of these
- 2) _____ are the types of sports injuries.
 - a) Knee injuries
 - b) Fracture
 - c) Dislocation
 - d) All of these
- 3) _____ are the items in first aid box.
 - a) Tourniquet
 - b) Roller Gauze
 - c) Medical Tape
 - d) All of these
- 4) Respiration taking place in the lung is called _____.
 - a) Internal Respiration
 - b) External respiration
 - c) Cellular respiration
 - d) All of these
- 5) In Small intestine _____ is present.
 - a) Pancreatic juice
 - b) Bile
 - c) Intestinal juice
 - d) All of these
- 6) The similarity between the heart and the diaphragm is _____.
 - a) Both are made of muscle
 - b) Both show continues muscular movement
 - c) Both are situdde in the upper region of the body
 - d) All of these
- 7) Voluntary muscle are attached to _____.
 - a) Bone
 - b) Lung
 - c) Heart
 - d) Stomach
- 8) Oesophagus is situated between _____.
 - a) Stomach and intestine
 - b) Pharynx and Larynx
 - c) Stomach and Pharynx
 - d) Intestine and Larynx
- 9) The _____ secreted by the salivary glands is fixed in the foot in the mouth it self.
 - a) Pancreatic juice
 - b) Saliva
 - c) Bil
 - d) All of these
- 10) Sphygmomanometer instrument is used for measuring _____.
 - a) Flexibility
 - b) Strength
 - c) Speed
 - d) Blood pressure

- Q.2 Answer the following questions.**
- a) Explain Need and importance of anatomy and physiology. **10**
 - b) Explain Need and importance of physiotherapy. **10**
- Q.3 Answer the following questions. (Any one)** **15**
- a) Draw a diagram of Digestive system label the parts and explain in details.
 - b) Explain Types of Artificial respiration in details.
- Q.4 Answer the following questions. (any one)** **15**
- a) Explain massage and its types in details.
 - b) Explain Doping and its types in details.
- Q.5 Write short notes. (Any Four)** **20**
- a) Muscle Fatigue
 - b) Blood Pressure
 - c) Second wind
 - d) Hydrotherapy
 - e) Ultrasound

Seat
No.**B.P.Ed. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024
Health Education and Environmental Studies (BPED1103)**Day & Date: Monday, 22-04-2024
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

- सुचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दशवितात.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) ध्वनिची तीव्रता ——— एककाने मोजली जाते.
अ) किलोग्राम ब) पौंड
क) डेसिबल ड) लिटर
- 2) मुडदुस हा रोग ——— जीवनसत्वाच्या कमतरतेमुळे होतो.
अ) 'अ' जीवनसत्व ब) 'ड' जीवनसत्व
क) 'क' जीवनसत्व ड) 'ब' जीवनसत्व
- 3) जागतिक आरोग्य संघटनेची स्थापना ——— साली झाली.
अ) 1950 ब) 1990
क) 7 एप्रिल 1948 ड) 2010
- 4) भारतात ही आरोग्य सेवा शालेय स्तरावर कोणत्या सालापासून सुरु झाली?
अ) 1907 ब) 1906
क) 1910 ड) 1909
- 5) 'धूम्रपान विरोधी दिन' ——— रोजी साजरा केला जातो.
अ) 31 मे ब) 28 एप्रिल
क) 4 फेब्रुवारी ड) 5 मार्च
- 6) प्रथमोपचार हा ——— घटकाशी संबंधीत आहे.
अ) पोषक द्रव्य ब) प्रदुषण
क) आरोग्य सेवा ड) कुपोषण
- 7) प्रदुषणास कारणीभूत ठरणाऱ्या नैसर्गिक आणि मानवनिर्मित घटकांना ——— असे म्हणतात.
अ) जागतिक तापमान वाढ ब) प्रदुषके
क) प्रदुषणाचे घटक ड) यापैकी नाही
- 8) खेळाडूला प्रतिदिन ——— कॅलरिजची आवश्यकता असते.
अ) 1500 ते 2000 ब) 4000
क) 7000 ड) 9000
- 9) समतोल आहाराचा ——— हा घटक आहे.
अ) प्रथमोपचार ब) आरोग्य नोंदी
क) प्रथिने/पिष्टमय ड) कुपोषण

- 10) 'एड्स' जागरूकता दिवस' ---- या दिवशी साजरा केला जातो.
अ) 1 नोव्हेंबर
ब) 1 फेब्रुवारी
क) 1 जानेवारी
ड) 1 डिसेंबर

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) शालेय वातावरणात आरोग्य शिक्षणाची भूमिका काय ते सांगा. 10
ब) प्रदुषणाची व्याख्या लिहा व प्रदुषणाच्या प्रकारांची यादी तयार करा. 10

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) 15

- अ) ध्वनी प्रदुषण म्हणजे काय? ध्वनी प्रदुषणाचे मानवी आरोग्यावर होणारे परिणाम सविस्तर लिहा.
ब) पर्यावरण व्यवस्थापन याबाबत शासनाचे धोरण काय ते स्पष्ट करा.

प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) 15

- अ) घनकचरा प्रदुषणाच्या समस्या कोणत्या सविस्तर स्पष्ट करा.
ब) वैयक्तिक आरोग्य म्हणजे काय? वैयक्तिक आरोग्य सेवा आणि मार्गदर्शक सुचना स्पष्ट करा.

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 20

- अ) लड्डूपणा व धोके
ब) असंसर्ग रोग
क) समतोल आहार
ड) पोषण आणि कुपोषण
इ) अन्न सवयी आणि अपचन

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024
Health Education and Environmental Studies (BPED1103)

Day & Date: Monday, 22-04-2024
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternative.

10

- 1) The intensity of noise is measured through _____ Unit.
 - a) Kilogram
 - b) Pound
 - c) Decibel
 - d) Liter
- 2) The deficiency of vitamin _____ causes the disease of rachitis.
 - a) 'A' vitamins
 - b) 'D' vitamins
 - c) 'C' vitamins
 - d) 'B' vitamins
- 3) World health organization was established in _____.
 - a) 1950
 - b) 1990
 - c) 7 April 1948
 - d) 2010
- 4) From which year this health service started at school level in India?
 - a) 1907
 - b) 1905
 - c) 1910
 - d) 1909
- 5) 'Anti smoking day' is celebrated on _____.
 - a) 31 May
 - b) 28 April
 - c) 4 Feb
 - d) 5 March
- 6) First aid is related to the aspect of _____.
 - a) Nutrition
 - b) Pollution
 - c) Health service
 - d) Malnutrition
- 7) The causing natural and human aspects of pollution is called _____.
 - a) Global warming
 - b) Pollutant
 - c) Aspect of pollution
 - d) None of the above
- 8) A Player needs _____ calories per day.
 - a) 1500 to 2000
 - b) 4000
 - c) 7000
 - d) 9000
- 9) The aspect of balanced diet is _____.
 - a) First aid
 - b) Health record
 - c) Protein/Carbohydrates
 - d) Mal Nutrition
- 10) 'AIDS' day is celebrated on _____ day.
 - a) 1 November
 - b) 1 February
 - c) 1 January
 - d) 1 December

- Q.2 Answer the following questions.** **10**
- a) What is the role of Health Education in school environment. **10**
 - b) Write a definition of pollution and make list of types of pollution. **10**
- Q.3 Answer the following questions. (any one)** **15**
- a) What is noise pollution? Explain in detail effects of noise pollution on human Health.
 - b) Explain the policy of the government regarding environmental management.
- Q.4 Answer the following questions. (any one)** **15**
- a) Explain in detail the problems of solid waste pollution.
 - b) What is personal health? Explain personal health services and guidelines.
- Q.5 Write short notes. (any four)** **20**
- a) Obesity and its hazard.
 - b) Non-communicable diseases.
 - c) Balanced Diet.
 - d) Nutrition and malnutrition.
 - e) Food Habits and Indigestion.

Seat
No.

B.P.Ed. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024
Organization, Administration and Sports Management (BPED1104)

Day & Date: Wednesday, 24-04-2024
 Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 3) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढणे.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडून पर्याय जागा भरा.

10

- 1) स्पर्धेचे मुख्य — प्रकार आढळतात.
 अ) तीन
 ब) दोन
 क) सहा
 ड) यापैकी नाही
- 2) — पध्दतीच्या स्पर्धेत एखादा संघ हरल्यास स्पर्धेतून बाहेर होतो.
 अ) साखळी पध्दती
 ब) बाद पध्दती
 क) अ आणि ब
 ड) यापैकी नाही
- 3) क्रीडा स्पर्धामुळे विद्यार्थ्यांतील — गुणांचा विकास होतो.
 अ) भौगोलिक
 ब) ऐतिहासिक
 क) सुप्त
 ड) आक्रमक
- 4) आंतर महाविद्यालयीन क्रीडा स्पर्धा स्तरावर सचिव — असतात.
 अ) प्राचार्य
 ब) शारीरिक शिक्षक
 क) शारीरिक शिक्षण संचालक
 ड) यापैकी नाही
- 5) डी. एस. ओ. चा अर्थ —.
 अ) डिविजन स्पोर्टस ऑफिसर
 ब) डिस्ट्रिक्ट स्पोर्टस ऑफीसर
 क) डिस्ट्रिक्ट स्कूल ऑफिसर
 ड) यापैकी नाही
- 6) भारतात राष्ट्रीय क्रीडा दिन — या ताराखेस साजरा केला जातो.
 अ) 29 जानेवारी
 ब) 29 ऑगस्ट
 क) 29 ऑक्टोबर
 ड) यापैकी नाही
- 7) साखळी पध्दतीमध्ये 8 (आठ) संघ सहभाग घेत असतील तर एकूण सामन्यांची संख्या — असते.
 अ) 10
 ब) 15
 क) 20
 ड) यापैकी नाही
- 8) दर्जेदार पोहण्याच्या तलावाची लांबी व रुंदी — असते.
 अ) 25 मी लांबी × 21 मी. रुंदी
 ब) 15 मी लांबी × 20 मी. रुंदी
 क) 50 मी लांबी × 21 मी. रुंदी
 ड) यापैकी नाही

Seat No.	
----------	--

Set P

**B.P.Ed. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024
Organization, Administration and Sports Management (BPED1104)**

Day & Date: Wednesday, 24-04-2024
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
2) The candidate should read the original questions in English.
3) Neat diagram must be drawn where necessary.

Q.1 Choose the correct alternative.**10**

- 1) There are _____ main types of tournament.
 - a) Three
 - b) Two
 - c) Six
 - d) None of these
- 2) In _____ tournament team loses ones become out of the tournament.
 - a) League system
 - b) Knock out system
 - c) A and b
 - d) None of these
- 3) Due to sports competition student can improve _____ qualitative.
 - a) Geographical
 - b) Historical
 - c) Dormant
 - d) Aggressive
- 4) Organization of Inter collegiate tournament level secretary is _____.
 - a) Principal
 - b) Physical Teacher
 - c) Director of Physical Education
 - d) None of these
- 5) D.S.O. Means _____.
 - a) Division sports Office
 - b) District Sports Officer
 - c) District School Officer
 - d) None of these
- 6) In which date the 'National Sports Day' is celebrating in India _____.
 - a) 29th Jan
 - b) 29th August
 - c) 29th October
 - d) Above all
- 7) If 8 (eight) teams are participating in league tournament then number of matches will be _____.
 - a) 10
 - b) 15
 - c) 20
 - d) None of these
- 8) The length and width of standard swimming pool is _____.
 - a) 25 m length x 21 m width
 - b) 15 m length x 20 m width
 - c) 50 m length x 21 m width
 - d) None of these
- 9) Formula of League System is _____.
 - a) N-1
 - b) N+1
 - c) $N \frac{(N - 1)}{2}$
 - d) $\frac{N(N - 1)}{2}$
- 10) Preparing the school time table for physical education the teacher takes into account _____.
 - a) Budget
 - b) School Reputation
 - c) Allocation of Period for P.E.
 - d) All the above

- Q.2 Answer the following questions:**
- a) Explain in detail the principle and factor influencing time table of physical education. **10**
 - b) What is budget and prepare a budget of school sports department. **10**
- Q.3 Answer the following question: (Any One) 15**
- a) List the facilities required for the physical education activities. Explain how will you maintain any one of them.
 - b) Explain in detail care and maintenance of sports equipment.
- Q.4 Answer the following question. (Any One) 15**
- a) Extramural
 - b) Write physical education, sports department at University level.
- Q.5 Answer the following questions in brief (Any Four) 20**
- a) Records and Registers
 - b) Time Table
 - c) Awards and Incentives
 - d) Meaning and Scope of Organization
 - e) Explain need and Importance of Intramural

- 10) युवक ऑलिम्पिक खेळाचे आयोजन ---- करतात.
अ) भारतीय ऑलिम्पिक समिती ब) आंतरराष्ट्रीय ऑलिम्पिक समिती
क) राज्य क्रीडा समिती ड) यापैकी नाही

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) शारीरिक शिक्षणाची व्याप्ती व महत्व विशद करा. 10
ब) नेतृत्व म्हणजे काय? नेता निवडण्याची पद्धती व नेतृत्व गुण स्पष्ट करा. 10

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

- अ) शारीरिक शिक्षणाची ध्येय व उद्दिष्टे स्पष्ट करा. 15
ब) भारतीय ऑलिम्पिक समिती स्पष्ट करून त्याचे आंतरराष्ट्रीय ऑलिम्पिक हालचालीतील भूमिका सांगा.

प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

- अ) अध्ययन चक्र स्पष्ट करा. 15
ब) वाढ व विकास म्हणजे काय? कालप्रणीत वय व मानसिक वय स्पष्ट करा.

प्र.5 खालील प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा. (कोणतेही चार)

- अ) निसर्गवाद 20
ब) अध्ययन नियम स्पष्ट करा.
क) ऑलिम्पिक ध्वजाचे वर्णन करा.
ड) शरीर धारणेचे प्रकार
इ) अर्जुन पुरस्कार स्पष्ट करा.

Seat
No.

**B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination: March/April-2024
History, Principles and Foundation of Physical Education and Olympic
Movement (19501101)**

Day & Date: Tuesday, 16-04-2024
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Candidate who intend to write their answers in Marathi advised to read the English paper.

Q.1 Choose the correct alternative from the following options. 10

- 1) There are _____ circles in Olympic flag.
 - a) 4
 - b) 3
 - c) 5
 - d) 6
- 2) Modern Olympic games _____.
 - a) 1896
 - b) 1886
 - c) 1876
 - d) 1866
- 3) The main office of first International Olympic Committee in _____.
 - a) Luzan
 - b) Johansburg
 - c) Delhi
 - d) Australia
- 4) Arjun Award is given for _____.
 - a) The player
 - b) The Coach
 - c) The team manager
 - d) The Assistant Coach
- 5) Laws of exercise is also known as _____.
 - a) Law of frequency
 - b) Law of satisfaction
 - c) Law of use and disuse
 - d) None of these
- 6) In childhood, individual behavior is most influenced by _____.
 - a) Community
 - b) School
 - c) Poor group
 - d) Family
- 7) Physical Education means _____.
 - a) Exercise
 - b) Physical culture and training
 - c) Games and Sports
 - d) Above all
- 8) _____ age is depends upon classification of bones.
 - a) Chronological
 - b) Anatomical
 - c) Mental
 - d) None of these
- 9) Rajiv Gandhi Khel Ratna Award is given by _____.
 - a) President of India
 - b) Vice President of India
 - c) Prime Minister
 - d) Central Sports Minister
- 10) Young Olympic games is organized by _____.
 - a) Indian Olympic Committee
 - b) International Olympic Committee
 - c) State Sports Committee
 - d) None of these

- Q.2 Answer the following questions.**
- a) Describe the scope and importance of physical education. **10**
 - b) What is leadership? Explain the types of leader selection method and qualities of leadership. **10**
- Q.3 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) Explain the aims and objectives of physical education.
 - b) Describe the Indian Olympic Committee and its role in International Olympic Movement.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) Explain the learning curve.
 - b) What is meant by growth and development? Explain the chronological and psychological age.
- Q.5 Answer the following questions in brief. (Any Four)** **20**
- a) Naturalism
 - b) Explain the laws of learning.
 - c) Describe the information of Olympic Flag.
 - d) Body Types
 - e) Explain the Arjun Award.

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

B.P.Ed. (Semester – I) (Old) (CBCS) Examination: March/April-2024
Anatomy, Physiology Sports Medicine, Physiotherapy and Rehabilitation
(19501102)

Day & Date: Friday, 19-04-2024
 Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) ——— हे पचनसंस्थेचा भाग आहे.
 अ) लहान आतडे
 ब) हाडे
 क) फुफ्फुसे
 ड) स्नायू
- 2) ——— हे स्नायू प्रकार आहे.
 अ) अस्थिभंग
 ब) अस्थि
 क) अ व ब दोन्ही
 ड) हृदय स्नायू
- 3) उजव्या फुफ्फुसाला ——— फुफ्फुस नलिका असतात.
 अ) 3
 ब) 2
 क) 1
 ड) यापैकी नाही
- 4) श्वास घेताना शरीरामध्ये ——— वायू घेतला जातो.
 अ) ऑक्सिजन (O₂)
 ब) कार्बनडाय ऑक्साइड (CO₂)
 क) आम्लारी घटक
 ड) पाणी
- 5) पचन संस्थेमध्ये अन्नाचे घुसळणे ——— ठिकाणी होते.
 अ) जठर
 ब) तोंड
 क) लहान आतडे
 ड) मोठे आतडे
- 6) श्वसनाचे प्रकार ——— आहेत.
 अ) 1
 ब) 2
 क) 4
 ड) 5
- 7) ——— हे रक्ताभिसरण संस्थेशी निगडीत आहे.
 अ) त्रिदल झडप
 ब) जठर
 क) लाळ
 ड) दात
- 8) रक्तात ——— मुळे रक्ताचा रंग लाल असतो.
 अ) पेरीकार्डीयम
 ब) हिमोग्लोबीन
 क) लहान आतडे
 ड) यापैकी नाही

- 9) लाळ ग्रंथीमधून स्रावलेली ---- अन्नात मिसळण्याची क्रिया तोंडात होते.
अ) लाळ ब) लहान आतडे
क) फुफ्फुसे ड) मोठे आतडे
- 10) जठरामध्ये ---- तयार होतो.
अ) जाठर रस ब) टायलिन
क) साखर ड) कार्बोहायड्रेट

- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 20
अ) भौतिक उपचाराची गरज सांगून त्याची तत्व व मार्गदर्शन सांगा?
ब) आससोटोनीक (सममितीय) व आयसोमेट्रीक व्यायाम स्पष्ट करा?
- प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
अ) स्नायूचा थकवा म्हणजे काय? कारण, लक्षणे, उपाय स्पष्ट करा?
ब) शरीर रचना व क्रिया शास्त्र गरज, महत्व स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
अ) डोपिंग म्हणजे काय? डोपिंग प्रकार स्पष्ट करा?
ब) निरनिराळ्या क्रीडा प्रकारातील इजा टाळण्यासाठी वापरावयाची संरक्षणात्मक साधने उदा. स्पष्ट करा?
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 20
अ) दुय्यम श्वसन
ब) ऐच्छिक स्नायू
क) अस्थिभंग प्रकार
ड) प्रथमोपचार पेटीतील साधने
इ) मुरगळणे

Seat
No.

--

**B.P.Ed. (Semester – I) (Old) (CBCS) Examination: March/April-2024
Anatomy, Physiology Sports Medicine, Physiotherapy and Rehabilitation
(19501102)**

Day & Date: Friday, 19-04-2024
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original question in English.

Q.1 Choose the correct alternatives from the options. 10

- 1) _____ is a part of digestive system.

a) Small intestine	b) Bone
c) Lungs	d) Muscle
- 2) _____ is muscle type of muscle

a) Bone fracture	b) Bone
c) a & b both	d) Cardiac muscle
- 3) Right lung have _____ lobes.

a) 3	b) 2
c) 1	d) None of these
- 4) In Respiration _____ gas take in side the body.

a) Oxygen (O ₂)	b) Carbon dioxide (CO ₂)
c) Acid component	d) Water
- 5) In digestive system churning of food occurs in _____.

a) Stomach	b) Mouth
c) Small intestine	d) Large intestine
- 6) Types of respiration are _____.

a) 1	b) 2
c) 4	d) 5
- 7) _____ is related circulatory system.

a) Tricuspid valve	b) Stomach
c) Saliva	d) Teeth
- 8) Blood is red because of _____.

a) Pericardium	b) Hemoglobin
c) Small Intestine	d) None of these
- 9) The _____ secreted by the salivary glands, is fixed in the food in the mouth itself.

a) Saliva	b) Small intestine
c) Lung	d) Large intestine
- 10) _____ is produce stomach.

a) Gastric juice	b) Tilen
c) Sugar	d) Carbohydrate

Q.2 Answer the following questions. 20

- a) What is need of physiotherapy, state rehabilitation guiding principle?
- b) Explain isotonic and isometric exercise?

- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) What is muscle fatigue explain causes, symptoms and treatment?
 - b) What is need and importance of Anatomy and Physiology.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) What is doping? Explain types of doping
 - b) 'Explain various sports injury and explain protecting wear for prevent injury giving example?
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four) 20**
- a) Second wind
 - b) Voluntary muscle
 - c) fracture type
 - d) material first aid box
 - e) Sprain

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination: March/April-2024
Health Education and Environmental Studies (19501103)

Day & Date: Monday, 22-04-2024
 Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा.** 10
- 1) तंबाखू चघळल्याने — रोग होण्याची शक्यता असते.
 अ) एडस
 ब) हिवताप
 क) कर्करोग
 ड) पटकी
 - 2) भारतात — ही एक आरोग्य समस्या आहे.
 अ) तंबाखू चघळणे
 ब) मद्य
 क) स्थूलता
 ड) वरील सर्व
 - 3) एडस जागरूकता दिन हा — रोजी साजरा करतात.
 अ) 1 एप्रिल
 ब) 1 डिसेंबर
 क) 1 ऑक्टोबर
 ड) 1 जून
 - 4) — हे अन्नाचे घटक चरबी वाढवण्यास मदत करतात.
 अ) अंडी
 ब) काजू
 क) चीज
 ड) वरील सर्व
 - 5) कॉलरा रोग — जिवाणूपासून होतो.
 अ) अॅनोफिलीन
 ब) व्हीबीओ कॉलरी
 क) मायक्रोबॅक्टेरियम
 ड) यापैकी नाही
 - 6) पेरूमध्ये — जीवनसत्वाचा मुबलक स्रोत आहे.
 अ) 'ड'
 ब) 'क'
 क) 'ब'
 ड) 'अ'
 - 7) समाजामध्ये पर्यावरण स्वच्छतेसाठी — हा मार्ग उपयुक्त आहे.
 अ) कचरा गोळा करणे
 ब) वैदयकीय सेवा पुरवणे
 क) शुध्द पाणी पुरवठा
 ड) यापैकी नाही
 - 8) कॉल्शियम — ला मदत करते.
 अ) हाडांची घनता वाढ
 ब) रक्तदाब नियंत्रण
 क) दोन्ही 'अ' आणि 'ब'
 ड) यापैकी नाही
 - 9) पर्यावरण शिक्षण फक्त — टप्यावर महत्वाचे आहे.
 अ) माध्यमिक शाळा
 ब) प्राथमिक शाळा
 क) महाविद्यालय
 ड) वरील सर्व

- 10) जागतिक पर्यावरण दिन ---- आहे.
अ) 5 मे
क) 5 ऑगस्ट
ब) 5 जून
ड) 5 डिसेंबर

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) पोषण आणि कुपोषण मधील फरक स्पष्ट करा. **10**
ब) प्रदुषण नियंत्रण मंडळाची भूमिका स्पष्ट करा. **10**

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

- अ) समतोल आहार आणि खेळाडूचा आहार यातील फरक स्पष्ट करा. **15**
ब) वैयक्तिक आरोग्याचे शारीरिक घटक सांगून त्याची काळजी तुम्ही कशी राखाल ते स्पष्ट करा.

प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)

- अ) आरोग्य आणि आरोग्य शिक्षणाची व्याख्या सांगून आरोग्य पर्यवेक्षण आणि आरोग्य सूचना स्पष्ट करा. **15**
ब) कोणतेही तीन प्रदुषण स्पष्ट करा.

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

- अ) पाण्याचा स्रोत **20**
ब) अन्नघटक
क) आरोग्य शिक्षणाची ध्येय आणि उद्दिष्टे
ड) स्थूलता (लड्डपणा)
ई) असंसर्गजन्य रोग

Seat
No.

B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination: March/April-2024
Health Education and Environmental Studies (19501103)

Day & Date: Monday, 22-04-2024
 Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.
 3) The candidate should read the original questions in English.

Q.1 Multiple Choice Questions.**10**

- 1) _____ disease affects through chewing tobacco.
 - a) AIDS
 - b) Malaria
 - c) Cancer
 - d) Cholera
- 2) Health problems in India is _____.
 - a) Chewing tobacco
 - b) Alcohol
 - c) Obesity
 - d) Above all
- 3) AIDS awareness day is celebrated on _____.
 - a) 1st April
 - b) 1st December
 - c) 1st October
 - d) 1st June
- 4) _____ food components help to get facts.
 - a) Eggs
 - b) Nuts
 - c) Cheese
 - d) Above all
- 5) Cholera disease occurs from _____ bacteria.
 - a) Anopheline
 - b) Vibrio cholerae
 - c) Macrobacterium
 - d) None of these
- 6) Guava is the richest source of vitamin _____.
 - a) D
 - b) C
 - c) B
 - d) A
- 7) The useful way for environmental sanitation in society is _____.
 - a) Collect waste material
 - b) Provide medical facility
 - c) Provide pure water
 - d) None of these
- 8) Calcium helps to _____.
 - a) Increase bone density
 - b) Control blood pressure
 - c) Both a & b
 - d) None of these
- 9) Environmental education is important only at _____ stage.
 - a) Secondary school
 - b) Primary school
 - c) College
 - d) Above all
- 10) World environmental day is on _____.
 - a) 5th May
 - b) 5th June
 - c) 5th August
 - d) 5th December

- Q.2 Answer the following questions.**
- a) Explain the difference between under Nutrition and Malnutrition. **10**
 - b) Explain the Role of pollution control board. **10**
- Q.3 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) Explain the difference between Balanced diet & Athlete diet.
 - b) State the physical factors of personal hygiene and explain how will you maintain the care of it.
- Q.4 Answer the following question (Any One)** **15**
- a) Define Health & Health education and explain Health supervision & Health Instruction.
 - b) Explain any three pollution.
- Q.5 Write Short Notes (Any Four)** **20**
- a) Water resources
 - b) Components of food
 - c) Aim & objectives of Health education
 - d) Obesity
 - e) None communicable diseases.

- 10) प्रश्न पध्दतीचा जनक म्हणून ---- ला ओळखले जाते.
अ) रूसो
क) प्लेटो
ब) सॉक्रेटीस
ड) जॉन ड्युई

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) मराठी अध्यापनाचे स्थान व महत्व स्पष्ट करा. 10
ब) अध्यापन प्रयुक्त्या स्पष्ट करा. 10

प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)

- अ) भाषा शिक्षकाची कर्तव्ये व गुणवैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. 15
ब) वाचनाचे प्रकार सांगून दोन वाचन स्पष्ट करा.

प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)

- अ) मराठी अध्यापनाच्या विविध पध्दती सांगून दोन पध्दती सविस्तर लिहा. 15
ब) दृकश्राव्य साधनांची यादी देऊन कोणत्याही तीन दृकश्राव्य साधनांचा मराठी अध्यापनात उपयोग स्पष्ट करा.

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

- अ) मराठी भाषा संघटना 20
ब) गद्य अध्यापन
क) पाठय पुस्तक
ड) शालेय शिक्षणात मातृभाषेचे महत्व
इ) शुध्दलेखन

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination: March/April-2024
Methods of Teaching School Subject
Hindi - (19501105)

Day & Date: Wednesday, 24-04-2024
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

सुचनाएँ : 1) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।

2) दाईं ओर लिखे हुए अंक प्रश्न के लिए निर्धारित अंक है।

प्र.1 उचित पर्याय चुनिए।

10

- 1) हिंदी भाषा के शिक्षक में भाषा — की योग्यता हो।
 अ) लेखन ब) श्रवण
 क) भाषण ड) विश्लेषण
- 2) भाषा की क्षमताओं पर — का पूरा अधिकार होता है।
 अ) प्रशासक ब) शिक्षक
 क) समाज ड) विद्यार्थी
- 3) शिक्षक — की सहायता से विद्यार्थियों को भाषा का अनुभव दे सकते हैं।
 अ) कोश ब) मुखोद्गत
 क) अभिव्यक्ति ड) विस्तार
- 4) निगमन एवं आगमन प्रणाली — के अध्यापन की पध्दतियाँ हैं।
 अ) पद्य ब) व्याकरण
 क) गद्य ड) भाषा
- 5) — की शिक्षा से भाषा के मानक या प्रमाणिक रूप से परिचय होता है।
 अ) व्याकरण ब) लेखन
 क) पद्य ड) गद्य
- 6) — ने पद्य को शांत अवस्था में हुआ प्रखर भावनाओं का सीमा के बाहर उमड़न कहा है।
 अ) वर्डस्वर्थ ब) डॉ. शास्त्री
 क) वेबस्टर्स ड) डॉ. वेस्ट
- 7) गद्य पाठों का नियोजन करने से पहले गद्य पाठों का — करना चाहिए।
 अ) पुरक पठन ब) आशय विश्लेषण
 क) उपयोजन ड) संकलन
- 8) — की शिक्षा से किसी भी भाषा में शुद्ध अभिव्यक्ति करना आसान होता है।
 अ) भाषा ब) व्याकरण
 क) पद्य ड) गद्य
- 9) — ज्ञानवृद्धि का प्रमुख साधन है।
 अ) पद्य ब) भाषण
 क) गद्य ड) लेखन

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination: March/April-2024
Methods of Teaching School Subject
English (19501106)

Day & Date: Wednesday, 24-04-2024
 Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figure to the right indicates full marks.

Q.1 Choose the correct alternatives from the options. 10

- 1) The variable of lesson planning is _____.
 - a) Skill
 - b) Objectives
 - c) Evaluation
 - d) above all
- 2) The basic qualification for the English teacher at secondary level is _____.
 - a) M.A. B.Ed.
 - b) H.Sc.
 - c) B.A. B.Ed.
 - d) D.T.Ed.
- 3) The film strip are the example of _____.
 - a) Audio aids
 - b) Visual aids
 - c) Audio visual aids
 - d) Above all
- 4) The 'Three Language Formula' is proposed by _____.
 - a) Central Advisory Board of Education
 - b) State Advisory Board of Education
 - c) Indian Education Commission
 - d) National Education Policy
- 5) The first exercise in writing is _____.
 - a) Copying
 - b) Transcription
 - c) Both a) and b)
 - d) Dictation
- 6) Symbol, sound and sense are the elements of _____.
 - a) Listening
 - b) Speaking
 - c) Reading
 - d) Writing
- 7) Drilling helps the student _____.
 - a) To improve pronunciation
 - b) To lay proper stress on syllables
 - c) To grasp the basic structure of the sentence
 - d) Above all
- 8) Casual and focused are the two types of _____.
 - a) Listening
 - b) Speaking
 - c) Reading
 - d) Writing
- 9) Inductive grammar is taught in _____.
 - a) Translation method
 - b) Grammar method
 - c) Direct Method
 - d) Dr. West's new method
- 10) English is the second language in _____.
 - a) Canada
 - b) Australia
 - c) India
 - d) South Africa

- Q.2 Answer the following questions.**
- a) What are visual aids? Explain audio visual aids in teaching and learning process. **10**
 - b) Qualification and qualities of a English teacher. Discuss. **10**
- Q.3 Answer the following question. (Any One)** **15**
- a) State Dr. West's method of teaching English with their specification.
 - b) Explain the classroom objective of teaching English with their specification.
- Q.4 Answer the following question. (Any One)** **15**
- a) Explain principles of Language Study.
 - b) What are the aims and objectives in teaching English?
- Q.5 Answer the following question in brief (Any Four):** **20**
- a) Programs of English teacher Association.
 - b) Professional growth of English teacher.
 - c) What are reading and give types of reading?
 - d) Write concept and construction of unit test.
 - e) Diagnostic testing

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination: March/April-2024
Methods of Teaching School Subject
History (19501107)

Day & Date: Wednesday, 24-04-2024
 Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

- सुचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दशवितात.
 3) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहणे उचित ठरेल.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) इतिहास ---- विज्ञान आहे.
 अ) वास्तवादी
 क) कार्यवादी
 ब) आदर्शवादी
 ड) निसर्गवादी
- 2) इतिहास म्हणजे ---- विकासाची कथा आहे.
 अ) प्राणी
 क) मानवी
 ब) घटना
 ड) राष्ट्रीय
- 3) इतिहास विषयाची संरचना ---- आहे.
 अ) द्विमितीय
 क) अ आणि ब
 ब) त्रिमितीय
 ड) यापैकी नाही
- 4) गोष्टीरूप पध्दत ---- इयत्तेपर्यंत उपयुक्त आहे.
 अ) 3 री
 क) 9 वी
 ब) 5 वी
 ड) 12 वी
- 5) इतिहासातून ---- घटकाचे दर्शन घडते.
 अ) राजकीय
 क) सामाजिक
 ब) आर्थिक
 ड) वरील सर्व
- 6) इतिहासाचे मुख्यतः ---- प्रकारात वर्णन केले जाते.
 अ) दोन
 क) चार
 ब) तीन
 ड) पाच
- 7) विद्यार्थी ऐतिहासिक प्रदर्शनास भेट देतो हे ---- उद्दिष्टांशी संबंधित आहे.
 अ) आकलन
 क) अभिरूची
 ब) उपयोजन
 ड) कौशल्य
- 8) विद्यार्थी इतिहासातील व्यक्ती, घटना प्रसंग इ. ओळखतो हे ---- उद्दिष्ट आहे.
 अ) ज्ञान
 क) उपयोजन
 ब) आकलन
 ड) कौशल्य
- 9) व्याख्यान पध्दतीचा वापर ---- स्तरावर योग्य ठरतो.
 अ) शालेय
 क) 'अ' व 'ब'
 ब) महाविद्यालयीन
 ड) यापैकी नाही

- 10) वस्तुसंग्रहालयात ---- चा समावेश होतो.
अ) नाणी ब) हत्यारे
क) चित्रे ड) वरील सर्व

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) शालेय अभ्याक्रमात इतिहास विषयाचे महत्व स्पष्ट करा. 10
ब) इतिहास अध्यापनाच्या विविध पध्दती सांगून त्यापैकी एका पध्दतीचे सविस्तर स्पष्ट करा. 10

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

- अ) इतिहास अध्यापनाची सुत्रे सोदाहरण स्पष्ट करा. 15
ब) इतिहास अभ्यासक्रमामध्ये शैक्षणिक साहित्यांची गरज आणि महत्व स्पष्ट करा.

प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

- अ) इतिहास शिक्षकाची गुणवैशिष्ट्ये व अर्हता स्पष्ट करा. 15
ब) इतिहास शिक्षक संघटना म्हणजे काय? इतिहास शिक्षक संघटनांचे व्यावसायिक क्षमतेसाठीचे योगदान स्पष्ट करा.

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

- अ) इतिहास खोली 20
ब) संग्राहलयाचे महत्व
क) घटक नियोजन
ड) इतिहास अध्यापनाची उद्दिष्टे
इ) इतिहास अध्यापनात नकाशे व चित्रांचा उपयोग.

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination: March/April-2024
Methods of Teaching School Subject
History (19501107)

Day & Date: Wednesday, 24-04-2024
 Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.
 3) Candidates should read original questions in English.

Q.1 Chose the correct alternative

10

- 1) History is _____ science.
 - a) Realistic
 - b) Normative
 - c) Pragmatic
 - d) Naturalist
- 2) History means story of _____ development.
 - a) Animal
 - b) Event
 - c) Human
 - d) Nation
- 3) The structure of History subject is _____.
 - a) Two dimensional
 - b) Three dimensional
 - c) 'a' & 'b'
 - d) None of these
- 4) A story method is useful for _____ standard.
 - a) IIIrd
 - b) Vth
 - c) IXth
 - d) XIIth
- 5) History studies the aspects of _____.
 - a) Political
 - b) Economical
 - c) Social
 - d) Above all
- 6) History has classified in _____ types.
 - a) Two
 - b) Three
 - c) Four
 - d) Five
- 7) Student visits historical exhibition it is related _____ objectives.
 - a) Under standing
 - b) Application
 - c) Interest
 - d) Skill
- 8) Students recognizes person, event etc in history it is _____ objective.
 - a) Knowledge
 - b) Understanding
 - c) Application
 - d) Skill
- 9) Lecture method is useful at _____ level.
 - a) School
 - b) College
 - c) 'a' & 'b'
 - d) None of these
- 10) Museum Includes _____.
 - a) Coins
 - b) Weapons
 - c) Pictures
 - d) Above all

- Q.2 Answer the following questions.**
- a) Explain the importance of history in school curriculum. **10**
 - b) Describe the various method of teaching history and explain any one in detail. **10**
- Q.3 Answer the following question. (Any One)** **15**
- a) Illustrate the maxims of teaching history.
 - b) Explain the need importance of teaching aids in the history curriculum.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) What are the qualities & qualification of history teacher.
 - b) What is history teachers organization? explain its contribution to professional competencies.
- Q.5 Write short notes: (Any Four)** **20**
- a) History room.
 - b) Importance of museum.
 - c) Unit planning.
 - d) Objective of teaching history
 - e) Use of map & picture in history teaching.

Seat
No.

B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination: March/April-2024
Methods of Teaching School Subject
Geography (19501108)

Day & Date: Wednesday, 24-04-2024
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

- सुचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहणे उचित ठरेल.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) तंत्रज्ञानावर आधारित सर्व साधनांचा समावेश या स्रोतामध्ये होतो.
अ) अध्यापन केंद्रित ब) शिक्षक केंद्रित
क) नाविण्यपूर्ण स्रोत ड) पारंपारिक स्रोत
- 2) संविधान तक्ता ही संकल्पना — शी संबंधित आहे.
अ) घटक नियोजन ब) पाठ नियोजन
क) घटक चाचणी ड) वार्षिक नियोजन
- 3) भूगोल कक्षात कोणती गोष्ट वा कोणत्या गोष्टी असाव्यात.
अ) खडक व खडकांचे प्रकार ब) जागतिक व स्थानिक नकाशे
क) पृथ्वीगोल व प्रतिकृती ड) वरील सर्व
- 4) भूगोलविषयी क्षेत्रभेटीच्या अहवालात या बाबींना स्थान असावेत.
अ) सारण्या व आकृत्या ब) तक्ते व चित्रे
क) आलेख ड) वरील सर्व
- 5) ही अध्यापन पध्दती शिक्षक केंद्रित असून महाविद्यालयीन स्तरावर विद्यार्थ्यांसाठी या अध्यापन पध्दतीचा वापर केला जातो.
अ) व्याख्यान पध्दती ब) ग्रंथालय पध्दती
क) चर्चा पध्दती ड) प्रश्न पध्दती
- 6) तुलनात्मक पध्दतीचा अध्यापनासाठी वापर करताना प्रामुख्याने खालील अध्यापन सुत्रांचा वापर केला जातो.
अ) ज्ञाताकडून अज्ञाताकडे
ब) पूर्णाकडून भागाकडे
क) माणसशास्त्रीय दृष्टीकोनाकडून तर्कशास्त्राकडे
ड) यापैकी नाही
- 7) पाठ्यपुस्तकाचे शीर्षक प्रभावी तेव्हाच ठरते जेव्हा ते ——.
अ) अक्षर मोठे असते ब) आशयाला अनुसरून
क) अक्षर आकर्षक असावे ड) चित्रांचा समावेश

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination: March/April-2024
Methods of Teaching School Subject
Geography (19501108)

Day & Date: Wednesday, 24-04-2024
 Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.
 3) The candidate should read the original question in English.

Q.1 Chose the correct alternative

10

- 1) All Technological resources include in the sources _____.
 a) Teaching centered b) Teacher centered
 c) Innovative source d) Traditional source
- 2) Concept of constitution table is related to _____.
 a) Component planning b) Lesson planning
 c) Component testing d) Annual planning
- 3) What should be in the geography room.
 a) Rocks and types of rocks b) World & local maps
 c) Earthworms and replicas d) All the above
- 4) These should be included in the filed trip report on Geography.
 a) Tables and diagram b) Tables and pictures
 c) Graphs d) All of the above
- 5) This teaching method is teacher centered and is used for students at the college level.
 a) Lecture method b) Library method
 c) Discussion method d) Question system
- 6) The following teaching formulas are mainly used when using comparative method for teaching.
 a) from known to unknown
 b) from full to part
 c) from a psychological point of view to logic
 d) None of the above option
- 7) Textbook titles are effective only when they _____.
 a) The Letter is large
 b) Should be in accordance with the content
 c) The letter should be attractive
 d) Contains pictures
- 8) The Method is to create only a virtual image of the place without going to the actual place.
 a) Trip method b) Project method
 c) Method of travel d) Experimental method

- 9) Teachers always need a geography class because _____.
a) to collect educational materials
b) to save time
c) Convenient for teachers to use tools
d) With option A, B, C are correct

- 10) Traditional teaching tools do not include the following components.
a) Pictures map
b) Tables Replicas
c) Movies-slide projectors
d) Earthworms-patterns

Q.2 Answer the following questions.

- a) Explain the observation methods of teaching Geography. **10**
b) What is Geography and explain the importance of Geography. **10**

Q.3 Answer the following question. (Any One)

- a) Describe the project method of teaching Geography and describe it in detail. **15**
b) Explain the correlation of Geography with other school subjects.

Q.4 Answer the following questions. (Any One)

- a) State the objectives of teaching geography at secondary school level. **15**
b) Explain the importance of geography in school level curriculum.

Q.5 Write Short Notes: (Any Four)

- a) Devises of teaching geography. **20**
b) Importance of Lecture method.
c) Techniques of teaching geography.
d) The concept of modern geography.
e) Scope of geography.

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination: March/April-2024
Methods of Teaching School Subject
Science (19501112)

Day & Date: Wednesday, 24-04-2024
 Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

- सुचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 3) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहणे उचित ठरेल.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) शास्त्र अध्यापनात ---- ही पध्दत उपयुक्त नाही.
 अ) कथन ब) वाचन
 क) अ आणि ब ड) यापैकी नाही
- 2) ---- या पध्दतीला शास्त्र अध्यापनात प्रमुख स्थान आहे.
 अ) प्रयोगशाळा ब) कथन
 क) वाचन ड) वरिल सर्व
- 3) ---- पध्दती कृतीद्वारे अध्यापनाला छेद देणारी आहे.
 अ) प्रकल्प ब) प्रायोगिक
 क) व्याख्यान ड) दिग्दर्शन
- 4) प्रकल्प पध्दतीचे जनक ---- आहेत.
 अ) रूसो ब) किलपॅट्रिक
 क) आर्मस्ट्रॉंग ड) रॉजर्स
- 5) अवगामी पध्दतीत ---- सुत्राचा वापर केला जातो.
 अ) विशिष्टाकडून सामान्याकडे ब) सामान्याकडून विशिष्टाकडे
 क) मूर्ताकडून अमूर्ताकडे ड) सोप्याकडून अवघडाकडे
- 6) पाठ नियोजनात ---- बाबीला समावेश होत नाही.
 अ) पध्दती ठरविणे
 ब) शैक्षणिक साधनांचा उल्लेख करणे
 क) पाठानंतर घ्यावयाच्या साधनाचा समावेश
 ड) लागणाऱ्या तासिकेचा समावेश
- 7) ---- या पध्दतीला शास्त्र अध्यापनात प्रमुख स्थान आहे.
 अ) प्रयोगशाळा ब) कथन
 क) अ आणि ब ड) यापैकी नाही
- 8) शास्त्र अध्यापनामुळे कोणत्या गरजा भागतात?
 अ) व्यक्तिगत ब) सामाजिक
 क) राष्ट्रीय ड) वरील सर्व

- 9) शास्त्रमेळावे या अभ्यासानुवर्ती कार्यक्रमाचा उगम ---- येथे झाला.
अ) अमेरिका ब) जपान
क) भारत ड) वरील सर्व
- 10) अगोदर निश्चित केलेली अध्यापनाची उद्दिष्टे विद्यार्थाना कितपत आत्मसात केली आहे हे पाहणे म्हणते - होया
अ) मूल्यमापण ब) शैक्षणिक अनुभूती
क) स्पष्टीकरण ड) यापैकी नाही

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) शास्त्राची व्याप्ती सोड्स्तर स्पष्ट करा. **10**
ब) शास्त्राची संकल्पना व अर्थ स्पष्ट करा. **10**

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

- अ) अध्यापनाची सुत्रे स्पष्ट करा. **15**
ब) शास्त्र प्रयोगशाळेची गरज व व्यवस्थापन स्पष्ट करा.

प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

- अ) प्रायोगिक अध्यापन पध्दत सोड्स्तर स्पष्ट करा. **15**
ब) अध्यापन साधने सोड्स्तर स्पष्ट करा.

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

- अ) शास्त्र मंडळ **20**
ब) शास्त्र जत्रा
क) शास्त्राला शारीरिक शिक्षण व क्रीडाशी संबंध स्पष्ट करा
ड) आकाश निरीक्षण
इ) व्याख्यान पध्दत

Seat
No.

B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination: March/April-2024
Methods of Teaching School Subject
Science (19501112)

Day & Date: Wednesday, 24-04-2024
 Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
 2) The candidates should read the original questions in English.
 3) Figures to the Right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternative.**10**

- 1) _____ method is not successful in science teaching.
 - a) Narration
 - b) Reading
 - c) Both A and B
 - d) None of these
- 2) _____ method has prime place in science teaching.
 - a) Experimental
 - b) Narration
 - c) Reading
 - d) All of these
- 3) _____ method is an contrast with principle of learning.
 - a) Project
 - b) Experimental
 - c) Lecture
 - d) Demonstration
- 4) _____ is father of project method.
 - a) Russo
 - b) Killpatric
 - c) Armstrong
 - d) Rojers
- 5) _____ maxim is used in dedicative method.
 - a) Particular to general
 - b) General to particular
 - c) Concrete to abstract
 - d) Easy to difficult
- 6) _____ not include in lesson plan.
 - a) To select method
 - b) To include teaching aids
 - c) Assignment
 - d) Required period
- 7) _____ method has prime place in science teaching.
 - a) Experimental
 - b) Narration
 - c) Both A and B
 - d) None of these
- 8) Which needs are fulfilled by science teaching.
 - a) Personal
 - b) Social
 - c) National
 - d) All of these
- 9) The origin of scenic organization cocurricular activities in _____.
 - a) America
 - b) Japan
 - c) India
 - d) All of these
- 10) _____ means to check the achievement of student through decided subject.
 - a) Evaluation
 - b) Learning experiences
 - c) Explanation
 - d) None of these

- Q.2 Answer the following question.**
- a) Explain in detail scope of science. **10**
 - b) Explain concept and meaning of science. **10**
- Q.3 Answer the following question. (Any one)** **15**
- a) Explain maxims of teaching.
 - b) Explain need and management of science laboratory.
- Q.4 Answer the following question. (Any one)** **15**
- a) Explain in details experimental teaching method.
 - b) Explain in details teaching Aids.
- Q.5 Write short notes on: (Any four)** **20**
- a) Science club
 - b) Science fair
 - c) Correlation of science with physical Education and sports
 - d) Observation of sky
 - e) Lecture method

Seat
No.

B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination: March/April-2024
Methods of Teaching School Subject
Mathematics - (19501113)

Day & Date: Wednesday, 24-04-2024
 Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

- सुचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 3) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहणे उचित ठरेल.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) अध्ययन अध्यापन ही प्रक्रिया ---- आहे.
 अ) एककेंद्री
 ब) फक्त विद्यार्थी
 क) फक्त शिक्षक
 ड) द्विकेंद्री
- 2) नफा-तोटा शिकवताना - उदा. संकल्पना स्पष्ट होतात.
 अ) व्यवहार उपयोगी उदाहरणे
 ब) विक्री
 क) अ आणि ब दोन्ही
 ड) यापैकी नाही
- 3) फिल्मस्ट्रीप हे ---- साधन आहे.
 अ) अप्रेक्षेपित
 ब) प्रक्षेपीत
 क) अ आणि ब दोन्ही
 ड) यापैकी नाही
- 4) प्रकल्प पध्दतीचे जनक ---- आहेत.
 अ) न्युटन
 ब) स्कनर
 क) विल्यम विल्पॅट्रिक
 ड) वरील सर्व
- 5) खालच्या वर्गासाठी --- पध्दत ही उपयोगी नाही.
 अ) तोंडी पध्दत
 ब) शाब्दिक
 क) अ आणि ब दोन्ही
 ड) यापैकी नाही
- 6) अवगामी पध्दतीमध्ये ---- अध्यापन सुत्राचा वापर होतो.
 अ) सामान्याकडून विशिष्टाकडे
 ब) विशिष्टाकडून सामान्याकडे
 क) अ आणि ब दोन्ही
 ड) यापैकी नाही
- 7) गणित विषयासाठी तयार केलेल्या नैदानिक चाचण्यासाठी ---- वापरता येतात.
 अ) वैयक्तिक
 ब) सामूहिक
 क) वैयक्तिक व सामूहिक
 ड) यापैकी नाही
- 8) गणित शिक्षकाच्या व्यवसायिक विकासासाठी सेवाअंतर्गत प्रशिक्षणात ---- कार्यक्रम नसतो.
 अ) उन्हाळी वर्ग
 ब) कृतिसत्र
 क) गणित शिक्षक शिक्षण पध्दती
 ड) वरील सर्व
- 9) भूगोलाचा नकाशा काढताना गणितातील ---- ची मदत घेतली जाते.
 अ) आलेख
 ब) उदाहरणे
 क) अ आणि ब दोन्ही
 ड) यापैकी नाही

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination: March/April-2024
Methods of Teaching School Subject
Mathematics - (19501113)

Day & Date: Wednesday, 24-04-2024
 Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicates full marks.
 3) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative.

10

- 1) Teaching and learning is a _____ process.
 - a) One way
 - b) Only student
 - c) Only teacher
 - d) Two way
- 2) While teaching profit and loss _____ e.s. explain concept.
 - a) Day today life
 - b) Selling
 - c) A and B both
 - d) None of these
- 3) Film strip is an _____ aid.
 - a) Non Projective
 - b) Projective
 - c) A and B both
 - d) None of these
- 4) The project method was propounded by _____.
 - a) Newton
 - b) Skinner
 - c) William Kilpatric
 - d) All of these
- 5) _____ method is not suitable for lower class.
 - a) Oral Method
 - b) Verbal Method
 - c) A and B both
 - d) None of these
- 6) Deductive method apply _____ teaching Maximas.
 - a) General to particular
 - b) Particular to general
 - c) A and B both
 - d) None of these
- 7) Diagnostic test prepared for mathematic subject are used for _____.
 - a) Individual
 - b) Group
 - c) Individual and group
 - d) None of these
- 8) The _____ programme is not included in science training for the professional development of mathematic teacher.
 - a) Summer class
 - b) Workshop
 - c) Mathematics teacher education method
 - d) All of these
- 9) _____ is used in mathematics for drawing map in Geography.
 - a) Graph
 - b) Examples
 - c) A and B both
 - d) None of these
- 10) _____ is used to understand how much fixed objectives are achieved.
 - a) Unit planning
 - b) Evaluation
 - c) Year planning
 - d) All of these

- Q.2 Answer the following question.**
- a) Explain scope of mathematics. **10**
 - b) Explain place of mathematics in secondary school curriculum. **10**
- Q.3 Answer the following questions. (Any one)** **15**
- a) Explain in details characteristics of good text book of mathematics.
 - b) Explain correlation of mathematics the other subject.
- Q.4 Answer the following questions. (Any one)** **15**
- a) Explain maxims of teaching in mathematics.
 - b) Explain experimental method of teaching.
- Q.5 Write short notes on: (Any four)** **20**
- a) Teaching Aids
 - b) Mathematics club
 - c) Mathematics seminar
 - d) Types of Examination
 - e) Qualities of mathematics teacher.

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024
Yoga Education (BPED1201)

Day & Date: Thursday, 25-04-2024
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

- सुचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दशवितात.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) ——— यांनी योग म्हणजे समाधी असा अर्थ केला.
अ) अय्यंगार
क) शंकराचार्य
ब) महर्षी व्यास
ड) पतंजली
- 2) नौली व्यायाम ——— साठी उपयुक्त आहे.
अ) पोट
क) पाय
ब) हात
ड) यापैकी नाही
- 3) महामुनी पतंजलीच्या अष्टांग योगात सुत्राचे एकूण ——— भाग येतात.
अ) एक
क) 'अ' आणि 'ब'
ब) दोन
ड) यापैकी नाही
- 4) आंतर विद्यापीठ योगा स्पर्धेसाठी जजेसची संख्या ——— असते.
अ) पाच
क) दोन
ब) दहा
ड) तीन
- 5) ध्यानाची परिपक्व अवस्था म्हणजे ———.
अ) समाधी
क) नियम
ब) प्राणायाम
ड) वरील सर्व
- 6) जीवात्मा आणि परमात्मा यांचे मिश्रण म्हणजे ———.
अ) यम
क) प्रत्याहार
ब) नियम
ड) योगा
- 7) एखादया विशिष्ट वस्तूवर नजर स्थिर ठेवण्याच्या क्रियेला ——— म्हणतात.
अ) कपालभाती
क) शितली
ब) त्राटक
ड) भ्रामरी
- 8) स्वामी कैवल्यानंद यांनी कैवल्यधामची स्थापना ——— साली केली.
अ) 1934
क) 1924
ब) 1948
ड) 1950
- 9) मनाने जाणीवपूर्वक संयम ठेवणे म्हणजे ———.
अ) नियम
क) यम
ब) आसन
ड) यापैकी नाही

10) अखिल भारतीय आंतर विद्यापीठ योगा स्पर्धेत ऐच्छिक आसनाचा कालावधी ---- असतो.

अ) 20 सेकंद

ब) 30 सेकंद

क) 40 सेकंद

ड) 50 सेकंद

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

अ) मानवी जीवनात योगाची भूमिका लिहा.

10

ब) क्रीडा आणि शारीरिक शिक्षणात योगाची भूमिका स्पष्ट करा.

10

प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)

15

अ) योगिक आहार आणि नियमित आहार यातील फरक स्पष्ट करा.

ब) शरीरातील विविध संस्थावर होणारा योगाचा परिणाम लिहा.

प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)

15

अ) आसनाचे तपशिलवार वर्गीकरण लिहा.

ब) प्राणायामाचे तपशिलवार वर्गीकरण लिहा.

प्र.6 टिपा लिहा (कोणत्याही चार)

20

अ) भारतातील योग केंद्र

ब) बंध आणि मुद्रा

क) कर्मयोग

ड) शुद्धीक्रीया

इ) अष्टांगयोग

Seat No.	
----------	--

Set P

**B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024
Yoga Education (BPED1201)**

Day & Date: Thursday, 25-04-2024
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Chose the correct alternative**10**

- 1) _____ interpreted yoga means Samaddhi.
 - a) Ayyangar
 - b) Maharshi Vyas
 - c) Shankaracharya
 - d) Patanjali
- 2) Navali is useful exercise for _____ muscle.
 - a) Stomach
 - b) Hand
 - c) Leg
 - d) None of these
- 3) Mahamani Patanjali made _____ part of Ashtangyog.
 - a) One
 - b) Two
 - c) Both a & b
 - d) None of these
- 4) The Number of judges for inter university yoga competition is _____.
 - a) Five
 - b) Ten
 - c) Two
 - d) Three
- 5) The mature stage of dhyam is _____.
 - a) Samaddhi
 - b) Pranayam
 - c) Niyam
 - d) Above all
- 6) The mixture of Jivatma and Parmatma means _____.
 - a) Yam
 - b) Niyam
 - c) Pratyahar
 - d) Yoga
- 7) The process of keeping static insight on specific thing means _____.
 - a) Kapalbhathi
 - b) Tratak
 - c) Shitali
 - d) Bhramari
- 8) _____ year swami kaivalyanand established kaivalyadham.
 - a) 1934
 - b) 1948
 - c) 1924
 - d) 1950
- 9) Consciousness of mind restraint _____.
 - a) Niyam
 - b) Aasan
 - c) Yam
 - d) None of these
- 10) The duration of optional Aasan in all India Inter university yoga competition is _____.
 - a) 20 Second
 - b) 30 Second
 - c) 40 Second
 - d) 50 Second

Q.2 Answer the following questions.

- a) Write the role of yoga in life. **10**
- b) Explain the role of yoga in sports & physical education. **10**

- Q.3 Answer the following questions (Any One)** **15**
- a) Write the Difference between yogic diet & regular diet.
 - b) Write the effect of yoga on various body system.
- Q.4 Answer the following questions (Any One)** **15**
- a) Write in detail classification of Asanas.
 - b) Write in detail classification of Pranayam.
- Q.5 Write Short Notes (Any Four)** **20**
- a) Yoga centers in India
 - b) Bandha & Mudra
 - c) Karamyog
 - d) Shuddhi Kriyas
 - e) Ashtang yog

- 9) शारीरिक शिक्षण नेतृत्वामध्ये — गुणधर्म असावेत.
 अ) योग्य संप्रेक्षण ब) अध्यापन कौशल्याचे ज्ञान
 क) तत्वीय निर्णय घेण्याची क्षमता ड) वरील सर्व
- 10) शारीरिक शिक्षणाच्या योग्य प्रशासनासाठी शारीरिक शिक्षणामध्ये — असावे.
 अ) उच्चशिक्षण पात्रता ब) चांगले व्यक्तिमत्त्व
 क) तंत्राचे ज्ञान व कौशल्य ड) यापैकी नाही

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) वर्गरचना व त्याचे विविध प्रकार स्पष्ट करा. **10**
 ब) तांत्रिक तयारी स्पष्ट करा. **10**

प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)

- अ) शारीरिक शिक्षण शिक्षकाची गुणवैशिष्टे व पात्रता लिहा. **15**
 ब) अनुकरण पध्दत सोडूस्तर स्पष्ट करा.

प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)

- अ) विशेष पाठ सोडूस्तर स्पष्ट करा. **15**
 ब) शैक्षणिक साधने सोडूस्तर स्पष्ट करा.

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

- अ) प्रकल्प पध्दत **20**
 ब) माध्यम आणि जनसंपर्क
 क) आदेश व त्याचे प्रकार
 ड) भागपूर्ण पध्दत
 इ) शारीरिक शिक्षणातील नेतृत्व

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024
Educational Technology and Methods of Teaching in Physical Education
(BPED1202)**

Day & Date: Saturday, 27-04-2024
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) The candidate should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative

10

- 1) Radio, Tap-recorder is _____ aid.
 - a) Audio
 - b) Visual
 - c) a and b Both
 - d) None of these
- 2) Videoclip, Computer, T.V. etc. are the _____ aid.
 - a) Audiovisual
 - b) Visual
 - c) Audio
 - d) None of these
- 3) Aids which are used without any projection are called _____.
 - a) Projected
 - b) Non projected
 - c) a and b Both
 - d) None of these
- 4) Which is not true about lesson plan.
 - a) It is develops confidence
 - b) It is developed by student
 - c) a and b Both
 - d) None of these
- 5) Student are active in _____.
 - a) Project method
 - b) Lecture method
 - c) a and b Both
 - d) None of these
- 6) _____ method is used for the teaching of any new skill.
 - a) Special to simple
 - b) Simple to complex
 - c) Complex to simple
 - d) None of these
- 7) At the time of game practice _____ is used.
 - a) Mainar games
 - b) Lidup games
 - c) a and b Both
 - d) None of these
- 8) _____ is the step of effective teaching.
 - a) Correction by teacher
 - b) Dance
 - c) a and b Both
 - d) None of these
- 9) _____ are the qualities of leadership in physical education.
 - a) Good communication
 - b) Teaching skill
 - c) Logical decision making
 - d) All of these
- 10) For effective administration physical education teacher must passes _____.
 - a) High qualification
 - b) Good personality
 - c) Techniquel knowledge skill
 - d) None of these

- Q.2 Answer the following questions.**
- a) Explain class formation and its different types. **10**
 - b) Explain technical preparation. **10**
- Q.3 Answer the following question. (Any One)** **15**
- a) Explain in detail qualifies and qualification of physical education teacher.
 - b) Explain in detail limitation method.
- Q.4 Answer the following Question (Any One)** **15**
- a) Explain in details specific lesson plan.
 - b) Explain in details Teaching aids.
- Q.5 Write short notes on (Any Four)** **20**
- a) Project method
 - b) Media and public relation
 - c) Command and its types
 - d) Part whole method
 - e) Leadership of physical education profession.

Seat
No.

Set P

B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024
Methods of Teaching School Subject
Marathi (BPED1203)

Day & Date: Tuesday, 30-04-2024
 Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

- सुचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) अध्यापन ही एक ——— प्रक्रिया आहे.

अ) विकासात्मक	ब) गुंतागुतीचा
क) एकमार्गी	ड) यापैकी नाही
- 2) अध्ययन अध्यापन करण्यासाठी आपण ज्या विविध साधनांचा उपयोग करतो त्यास ——— साधने म्हणतात.

अ) दृकश्राव्य	ब) सॉफ्टवेअर
क) हार्ड वेअर	ड) यापैकी नाही
- 3) प्रश्न पध्दतीचा जनक म्हणून ——— ला ओळखले जाते.

अ) सॉक्रेटिस	ब) प्लेटो
क) जॉन ड्यूई	ड) अॅरिस्टॉटल
- 4) शिक्षण ही एक ——— चालणारी प्रक्रिया आहे.

अ) खंडित	ब) अखंडित
क) संशोधन	ड) यापैकी नाही
- 5) अध्यापन हे एक ——— आहे.

अ) कला	ब) शास्त्र
क) अ आणि ब	ड) संप्रेषण
- 6) पाठ्यक्रम म्हणजे ——— कालावधीत पूर्ण करावयाचा आराखडा होय.

अ) एक दिवस	ब) एक आठवडा
क) एक वर्ष	ड) वर्षानुवर्षे
- 7) स्वतःच्या भावना व विचार दुसऱ्या व्यक्तीला सांगणे म्हणजे ——— होय.

अ) निवेदन	ब) प्रास्ताविक
क) समाशेष	ड) कथन
- 8) चांगले अध्यापन होण्यासाठी शिक्षकाने ——— करणे गरजेचे आहे.

अ) अंदाज	ब) पर्यवेक्षण
क) पूर्व नियोजन	ड) यापैकी नाही
- 9) शुध्दलेखनाच्या नियमानुसार ——— हा शब्द बरोबर आहे.

अ) शारीरिक	ब) शारीरीक
क) शारिरिक	ड) वरील सर्व

- 10) मराठी विषय शिकवण्यासाठी —— वर प्रभुत्व असणे आवश्यक आहे.
अ) भाषा	ब) नाट्य
क) लेखन	ड) वाचन

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

अ) पद्य अध्यापन स्पष्ट करा.	10
ब) अध्यापनाची सुत्रे स्पष्ट करा.	10

प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)

अ) भाषा शिक्षकाच्या गुणांची चर्चा उदाहरणासहित स्पष्ट करा.	15
ब) प्राथमिक व माध्यमिक शाळेतील मराठी विषयाचे अध्ययन—अध्यापनातील महत्त्व स्पष्ट करा.	

प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)

अ) मराठी भाषेच्या अध्यापनामध्ये – स्मार्टबोर्ड, तक्ते व चित्रे, संगणकाचा वापर अध्यापनासाठी कसा कराल.	15
ब) मराठी अध्यापनाचा हेतू उद्दिष्टे व तत्वे स्पष्ट करा.	

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

अ) शुद्धलेखन	20
ब) वार्षिक नियोजन	
क) मराठी भाषा शिक्षक संघटना	
ड) वाचनाचे प्रकार	
इ) गद्य अध्यापन	

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024
Methods of Teaching School Subject
Hindi (BPED1204)

Day & Date: Tuesday, 30-04-2024

Max. Marks: 80

Time: 03:00 PM To 06:00 PM

- सुचनाएँ : 1) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।
 2) दाईं ओर लिखे हुए अंक प्रश्न के लिए निर्धारित अंक है।

प्र.1 उचित पर्याय चुनिए।

10

- 1) निगमन एवं आगमन प्रणाली ---- के अध्यापन की पध्दतियाँ है।
 अ) भाषा ब) व्याकरण
 क) गद्य ड) पद्य
- 2) भाषा की क्षमताओं पर ---- का पूरा अधिकार होता है।
 अ) समाज ब) विद्यार्थी
 क) शिक्षक ड) प्रशासक
- 3) भाषा के कितने प्रकार हैं?
 अ) ग्यारह ब) छह
 क) पाँच ड) सात
- 4) लेखन अभिव्यक्ती का ---- साधन है।
 अ) प्रमुख ब) दुय्यम
 क) अनावश्यक ड) प्रारंभ
- 5) गद्य पाठों का नियोजन करने से पहले गद्य पाठों का ---- करना चाहिए।
 अ) संकलन ब) उपयोजन
 क) पुरक पठन ड) आशय विश्लेषण
- 6) ---- ज्ञानवृद्धि का प्रमुख साधन है।
 अ) भाषण ब) लेखन
 क) पद्य ड) गद्य
- 7) दिवभाषा पध्दती का उपयोग सब से प्रथम ---- ने किया था।
 अ) वेस्टर्स ब) डॉड्सन
 क) डॉ. वेस्ट ड) सॉक्रेटिस
- 8) डॉ. वेस्ट प्रणाली में ---- क्षमता पर अधिक बल दिया है।
 अ) लेखन ब) वाचन
 क) श्रवण ड) पठन
- 9) ग्रामोफोन यह ---- साधन है।
 अ) श्राव्य ब) दृक-श्राव्य
 क) प्रक्षेपित दृक ड) पद्य

- 10) भारत में राष्ट्रभाषा और संपर्क भाषा का उत्तरदायित्व ---- के जिम्मे है।
अ) संस्कृत
क) मराठी
ब) हिंदी
ड) अंग्रेजी

- प्र.2 निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर लिखिए।
अ) व्याकरण शिक्षा की प्रणालियाँ स्पष्ट कीजिए। 10
ब) शाब्दिक शिक्षा साधन स्पष्ट कीजिए। 10
- प्र.3 निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर लिखिए। (कोई एक) 15
अ) व्याकरण अनुवाद प्रणाली विस्तार में स्पष्ट कीजिए।
अथवा
ब) स्वाभाविक प्रणाली विस्तार में स्पष्ट कीजिए।
- प्र.4 निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर लिखिए। (कोई एक) 15
अ) हिंदी शिक्षा के साहित्यिक उद्देश विस्तार में स्पष्ट कीजिए।
अथवा
ब) अध्यापन में शिक्षा साधनों का महत्व विस्तार में बताए।
- प्र.5 निम्न लिखित सवालों के जवाब संक्षेप में लिखिए। (कोई चार) 20
अ) पठन के प्रकार
ब) वार्षिक नियोजन
क) दैनिक पाठ नियोजन
ड) गद्य का महत्व।
इ) पद्य शिक्षा के उद्देश।

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024
Methods of Teaching School Subject
English (BPED1205)

Day & Date: Tuesday, 30-04-2024
 Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figure to the right indicates full marks.

Q.1 Choose the correct alternative.

10

- 1) _____ is called as a library language.
 - a) French
 - b) Latine
 - c) Marathi
 - d) English
- 2) Pupils are able to understand quickly through their _____.
 - a) Mother tongue
 - b) Learning
 - c) Curriculum
 - d) School
- 3) English is link language at _____ level.
 - a) State
 - b) National
 - c) International
 - d) Regional
- 4) _____ is the pre teaching step of prose lesson.
 - a) Introduction
 - b) Preparation
 - c) Presentation
 - d) Evaluation
- 5) To teach poetry the teacher has to _____ the poetry.
 - a) Sing
 - b) Write
 - c) Explain
 - d) Narrate
- 6) _____ is an important aspect in the language.
 - a) Prose
 - b) Poetry
 - c) Grammar
 - d) Composition
- 7) _____ is dynamic in progress and not static one.
 - a) Poetry
 - b) Language
 - c) Grammar
 - d) Prose
- 8) There are _____ kinds of teaching of grammar.
 - a) Three
 - b) Two
 - c) Four
 - d) Five
- 9) There are _____ types of reading.
 - a) Eleven
 - b) Four
 - c) Two
 - d) Ten
- 10) _____ method avoids systematic teaching of grammar.
 - a) Dr. West's
 - b) Bilingual
 - c) Direct
 - d) Grammar Translation

- Q.2 Answer the following question.**
- a) Give the importance of English in school curriculum as foreign language. **10**
 - b) Explain the objective of teaching prose in English lesson. **10**
- Q.3 Answer the following question. (Any one)** **15**
- a) Explain the steps of teaching of poetry in detail.
- OR**
- b) Explain Grammar translation method in detail and give its merits and demerits.
- Q.4 Answer the following question. (Any one)** **15**
- a) Explain instructional aids and give its importance in teaching of English.
- OR**
- b) Explain the types of instructional aids in detail with suitable examples.
- Q.5 Write short notes: (Any four)** **20**
- a) Teaching of prose.
 - b) Teaching of poetry.
 - c) Inductive Method.
 - d) Comprehension.
 - e) Writing skill.

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024
Methods of Teaching School Subject
History (BPED1206)

Day & Date: Tuesday, 30-04-2024
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

- सुचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दशवितात.
3) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहणे उचित ठरेल.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) इतिहासाचा जनक कोणास म्हटले जाते?

अ) बर्कहार्ट	ब) कार्लाइल
क) हेरॉडोटस	ड) हेप्पोल्ड
- 2) इतिहासाचे मुख्य प्रकार —— आहेत.

अ) तीन	ब) पंधरा
क) दहा	ड) वीस
- 3) इतिहास विषयाचे अध्यापन करताना कोणत्या विषयाशी समन्वय साधला जातो.

अ) राज्यशास्त्र	ब) भाषा
क) भूगोल	ड) वरील सर्व
- 4) खालील पैकी —— हा प्रश्न प्रकार आहे.

अ) वर्णनात्मक	ब) लहान टीप
क) वस्तुनिष्ठ	ड) वरील सर्व
- 5) इतिहास विषयासाठी कोणते सहशालेय कार्यक्रम राबविले जातात.

अ) शैक्षणिक सहल	ब) इतिहास क्लब
क) निबंध स्पर्धा	ड) यापैकी नाही
- 6) खालीलपैकी —— हे दृकश्राव्य साधन आहे.

अ) चित्रे	ब) चित्रपट
क) रेडिओ	ड) यापैकी नाही
- 7) विद्यार्थी ऐतिहासिक साधने व प्रतिकृती तयार करतो हे —— उद्दिष्टाचे स्पष्टीकरण आहे.

अ) कौशल्य	ब) अभिरूचि
क) आकलन	ड) यापैकी नाही
- 8) प्राथमिक स्तरावर उपयुक्त ठरणारी सर्वोत्तम पध्दती म्हणजे —— होय.

अ) प्रकल्प	ब) व्याख्यान
क) गोष्टीरूप	ड) वरील सर्व
- 9) मानवी संस्कृतीचा उदय आणि ऱ्हास म्हणजे इतिहास असे —— यांनी म्हटले आहे.

अ) टाईन्बी	ब) बर्कहार्ट
क) फ्रॅन्सीस	ड) कार्लाइल

- 10) इतिहास अध्यापनाची ही एक ---- पध्दत आहे.
अ) कथन
ब) स्वाध्याय देणे
क) वाचन
ड) वरील सर्व

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) शालेय अभ्यासक्रमातील माध्यमिक स्तरावर इतिहास विषयाची उद्दिष्टे सोदाहरण स्पष्ट करा. **10**
ब) इतिहास अध्यापनाच्या विविध पध्दती कोणत्या. त्यापेकी दोन स्पष्ट करा. **10**

प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)

- अ) इतिहास विषय शिक्षकाची पात्रता व गुणवैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. **15**
ब) अध्ययन अनुभव म्हणजे काय? शालेय स्तरावर इतिहास विषयाचे अध्यापन करताना कोणकोणते अध्ययन अनुभव द्याल.

प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)

- अ) शैक्षणिक साधनांचे प्रकार कोणते? त्याचा इतिहास अध्यापनात वापर कसा करता येईल. **15**
ब) इतिहास शिक्षक संघटना म्हणजे काय? इतिहास शिक्षक संघटनांचे व्यावसायिक क्षमतेसाठी योगदान स्पष्ट करा.

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

- अ) इतिहासाचे प्रकार **20**
ब) ऐतिहासिक प्रदर्शनाचे महत्व
क) इतिहास अध्यापनाची मूल्ये
ड) इतिहास खोली
इ) संग्रहालयाचे महत्व

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024
Methods of Teaching School Subject
History (BPED1206)

Day & Date: Tuesday, 30-04-2024
 Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.
 3) Candidates should read original questions in English.

Q.1 Chose the correct alternative

10

- 1) Who is called the father of History?
 - a) Burk hurt
 - b) Carlyle
 - c) Herodotus
 - d) Happold
- 2) The major types of history are _____.
 - a) Three
 - b) Fifteen
 - c) Ten
 - d) Twenty
- 3) Which subject is coordinated while teaching History.
 - a) Politics
 - b) Language
 - c) Geography
 - d) Above all
- 4) The Following _____ is the type of questions.
 - a) Descriptive
 - b) Short note
 - c) Objective
 - d) Above all
- 5) What are co-curricular programs for History?
 - a) Education Tour
 - b) History Club
 - c) Essay competition
 - d) None of these
- 6) The following _____ is audiovisual aids.
 - a) Picture
 - b) Movies
 - c) Radio
 - d) None of these
- 7) Student makes model & teaching aid is the specification of _____ objective.
 - a) Skill
 - b) Interest
 - c) Understanding
 - d) None of these
- 8) The best method useful at primary level is called _____.
 - a) Project Method
 - b) Lecture Method
 - c) Story Method
 - d) Above all
- 9) _____ is that History means raise & fell of human culture.
 - a) Toynbee
 - b) Berk Heart
 - c) Francis
 - d) Carlyle
- 10) _____ is one method of History teaching.
 - a) Narration
 - b) Giving assignment
 - c) Reading
 - d) Above all

- Q.2 Answer the following questions.**
- a) Illustrate the objectives of History at secondary school level in curriculum. **10**
 - b) Which are the methods of teaching History explain any two. **10**
- Q.3 Answer the following question. (Any One)** **15**
- a) Explain the qualities & Qualification of History teacher.
 - b) What is learning experiences? Which learning experience will you give which teaching history at school level.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) What are the teaching aids How will you use in the teaching history.
 - b) What is history teachers organization? Explain its contribution to professional competencies.
- Q.5 Write Short Notes: (Any Four)** **20**
- a) Kinds of History
 - b) Importance of historical exhibition
 - c) Value of teaching History
 - d) History room
 - e) Importance of museum

Seat
No.

Set P

B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024
Methods of Teaching School Subject
Geography (BPED1207)

Day & Date: Tuesday, 30-04-2024
 Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

- सुचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 3) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहणे.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) शैक्षणिक साधन वापरल्यामुळे वर्गात अध्यापन ----?
 अ) अध्यापन मनोरंजक होते.
 ब) अध्यापन लवकर पूर्ण होते.
 क) अध्यापनातून आकलन उत्तम होते.
 ड) अध्यापन सहज होते.
- 2) विद्यार्थ्यांना भूगोल विषयाच्या अभ्यासासाठी उपयुक्त अशी योग्य कौशल्य प्राप्त करता यावी भूगोल अभ्यास क्रमाचे हे उद्दीष्ट ---- स्तरावरील आहे.
 अ) निम्न प्राथमिक
 ब) उच्चप्राथमिक
 क) माध्यमिक
 ड) हायस्कूल
- 3) ---- मुळे शिक्षकाचे अध्यापन प्रभावी होते.
 अ) घटक नियोजनामुळे
 ब) पाठ नियोजनामुळे
 क) मूल्यमापनामुळे
 ड) वार्षिक नियोजनामुळे
- 4) ---- पध्दती म्हणजे प्रादेशीक पध्दती व समकेंद्री पध्दती यांचा समन्वय आहे?
 अ) प्रादेशिक पध्दती
 ब) घटक पध्दती
 क) समकेंद्री पध्दती
 ड) प्रकल्प पध्दती
- 5) सामाजिक शास्त्रे व भौतिकशास्त्रे यांना जोडणारा दुवा म्हणजे ----?
 अ) भूगोल
 ब) इतिहास
 क) अर्थशास्त्र
 ड) कार्यानुभव
- 6) पाठ्यपुस्तकाचे विश्लेषण करताना पाठ्यपुस्तकाच्या ---- भागाला अधिक महत्त्व असते.
 अ) बाह्यरंग
 ब) अंतरंग
 क) वरील दोन्ही भाग
 ड) मुखपुष्ट
- 7) भूगोल शिक्षकांनी सातत्याने ---- हे कार्य करणे आवश्यक आहे.
 अ) सेवापूर्व
 ब) सेवांतर्गत
 क) सेमिनार
 ड) कार्यसेवा
- 8) परीक्षा घेण्यापूर्वी शिक्षकांनी सर्वप्रथम हे काम तयार करणे अपेक्षित आहे.
 अ) वार्षिक नियोजन
 ब) पाठ नियोजन
 क) आशय विश्लेषण
 ड) संविधान तक्ता

- 9) गुणदान योजना व उत्तरसुची मुळे मुल्यमापनाची ——— वाढण्यास मदत होते.
अ) व्यक्तिनिष्ठता ब) समाजनिष्ठता
क) वस्तुनिष्ठता ड) सापेक्षता
- 10) ——— या भूगोलाच्या शाखेत नैसर्गिक विभाग व जगापासून ते गावापर्यंत सर्व प्रदेश समाविष्ट होतात.
अ) प्रादेशिक भूगोल संरचना ब) खगोल भूगोल संरचना
क) मानवी भूगोल संरचना ड) प्राकृतिक भूगोल संरचना

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) भूगोलाच्या चांगल्या कार्यपुस्तिकेची गुण वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
ब) भूगोल अध्यापनाच्या वेगवेगळ्या पध्दतीची यादी करा आणि प्रकल्प पध्दती विषयी सखोल स्पष्टीकरण द्या. **10**

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

- अ) भूगोल विषयाच्या अध्यापकांच्या अंगी कोणते गुण असावेत चर्चा करा.
ब) भूगोल अध्यापनाचे ध्येय व उद्दिष्टे स्पष्ट करा. **15**

प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

- अ) अभ्यासक्रमात भूगोलाचा अर्थ आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.
ब) भूगोलातील अध्यापनाची साधने, पध्दती व तंत्र विषद करा. **15**

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

- अ) भूगोल खोली
ब) भौगोलिक सहलीचे महत्त्व
क) नकाशा वाचन
ड) भूगोलाचे व्याकरण
इ) भूगोल व इतिहासाचा सहसंबंध **20**

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024
Methods of Teaching School Subject
Geography (BPED1207)

Day & Date: Tuesday, 30-04-2024
 Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.
 3) The candidate should read the original question in English.

Q.1 Chose the correct alternative**10**

- 1) Teaching in the classroom due to the use of educational tools _____.
 - a) The teaching was interesting.
 - b) Teaching is completed early.
 - c) Teaching comprehension was great.
 - d) Teaching was easy.
- 2) The objective of the Geography course is to enable the students to acquire suitable skills. Suitable for the study of Geography _____.
 - a) Semi Primary
 - b) Upper Primary
 - c) Secondary
 - d) High school
- 3) Due to which the teaching of the teacher was effective _____.
 - a) Due to component planning
 - b) Due to lesson planning
 - c) Due to evaluation
 - d) Due to annual planning
- 4) Method's are combination of regional method's and concentric method _____.
 - a) Regional Method
 - b) Component Method
 - c) Concentric Method
 - d) Project Method
- 5) The Link between sociology and physics is _____.
 - a) Geography
 - b) History
 - c) Economics
 - d) Work Experience
- 6) The part of the text book is more Important when analyzing the text book _____.
 - a) External
 - b) Internal Part
 - c) Both Part
 - d) Front Page
- 7) Geography teacher need to do this consistently _____.
 - a) Pre. service
 - b) In service
 - c) Seminar
 - d) Work service
- 8) Teacher are expected to do this first before examination _____.
 - a) Annual planning
 - b) Lesson planning
 - c) Content analysis
 - d) Constitutional Table
- 9) Marking scheme and answer sheet help in _____ enhancing evaluation.
 - a) Individualism
 - b) Sociability
 - c) Objectivity
 - d) Relativity

- 10)** The Branch of Geography includes natural divisions & all regions from the world to the village _____.
- a) Institute of Human Geography
 - b) Khagol Geography structure
 - c) Institute of Regional Geography
 - d) Natural Geography structure

Q.2 Answer the following questions.

- a) Explain the characteristics of a good work book in Geography. **10**
- b) List the various methods of Teaching Geography and explain the project method in detail. **10**

Q.3 Answer the following question. (any one)

- a) What are the good qualities of a Geography teacher? Discuss. **15**
- b) Explain "Aims and objectives of teaching Geography.

Q.4 Answer the following questions. (any one)

- a) Describe meaning & scope of Geography in curriculum. **15**
- b) Give method's devices and techniques of teaching Geography.

Q.5 Write short notes: (any four)

- a) Geography room. **20**
- b) Importance of Geographical tour's
- c) Map reading
- d) The Grammar of Geography.
- e) Co-Relation between Geography & History.

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024
Methods of Teaching School Subject
Economics (BPED1208)

Day & Date: Tuesday, 30-04-2024
 Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

- सुचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 3) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहणे उचित ठरेल.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) रेडीओ हे ——— शैक्षणिक साधन आहे.
 अ) दृक
 ब) श्राव्य
 क) दृक-श्राव्य
 ड) प्रशेषक
- 2) विद्यार्थ्यांचे सुप्त गुण विकसित करण्यासाठी कोणते तंत्र उपयुक्त आहे?
 अ) नाट्यीकरण
 ब) व्याख्यान
 क) स्पष्टीकरण
 ड) यापैकी नाही
- 3) टी. वी. हे ——— शैक्षणिक साधन आहे.
 अ) दृक
 ब) श्राव्य
 क) दृक-श्राव्य
 ड) यापैकी नाही
- 4) फिल्म स्ट्रीप हे ——— शैक्षणिक साधन आहे.
 अ) दृक-श्राव्य
 ब) श्राव्य
 क) दृक
 ड) यापैकी नाही
- 5) अर्थशास्त्राच्या शिक्षकाची शैक्षणिक पात्रता ——— असते.
 अ) B.Sc. B.Ed.
 ब) M.Sc. B.Ed.
 क) B.Com. B.Ed., B.P.Ed.
 ड) यापैकी सर्व
- 6) ——— हे सह समन्वय उपक्रम आहेत.
 अ) अर्थशास्त्र मंडळ
 ब) प्रदर्शन
 क) अ आणि ब दोन्ही
 ड) यापैकी नाही
- 7) ——— ही अर्थशास्त्र अद्यापानाची एक पद्धत आहे.
 अ) व्याख्यान
 ब) प्रकल्प
 क) सर्वेक्षण
 ड) वरील सर्व
- 8) ——— अवगामी पद्धतीत ——— सूत्राचा वापर करतात.
 अ) विशिष्टाकडून सामान्याकडे
 ब) सामान्याकडून विशिष्टाकडे
 क) मुर्ताकडून अमुर्ताकडे
 ड) सोप्याकडून अवघडाकडे

- 9) अध्यापन पद्धतीची निवड ---- वर अवलंबून असते.
अ) अध्यापन अनुभव
ब) वेळेची उपलब्धता
क) विद्यार्थ्यांची बौद्धिक क्षमता
ड) वरील सर्व
- 10) पाठ्यक्रम हा ---- चा मर्यादित भाग आहे.
अ) प्राथमिक स्तर
ब) अभ्यासक्रम
क) सह शालेय उपक्रम
ड) यापैकी नाही

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) अर्थशास्त्र विषय अध्यापनाची उद्दिष्टे स्पष्ट करा. **10**
ब) घटक चाचणीची निर्मिती स्पष्ट करा. **10**

प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)

- अ) अर्थशास्त्र विषय अध्यापनाचे तंत्र सविस्तर स्पष्ट करा. **15**
ब) शैक्षणिक साधनांची गरज व महत्व सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)

- अ) अर्थशास्त्र अध्यापकाची पात्रता व गुण सविस्तर स्पष्ट करा. **15**
ब) अर्थशास्त्र अध्यापकाची व्यावसायिक वृद्धी सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

- अ) अर्थशास्त्र मंडळ **20**
ब) अर्थशास्त्रीय प्रदर्शन
क) तज्ञांचे भाषण
ड) प्रकल्प पद्धत
इ) निदनात्मक चाचणी

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024
Methods of Teaching School Subject
Economics (BPED1208)

Day & Date: Tuesday, 30-04-2024
 Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the Right indicate full marks.
 3) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative.

10

- 1) Radio is _____ teaching aid.
 - a) Visual
 - b) Audio
 - c) Audio-Visual
 - d) Projector
- 2) For developing the students hidden strength, Which technique is useful?
 - a) Dramatization
 - b) Lecture
 - c) Explanation
 - d) None of these
- 3) T.V. is _____ teaching aid.
 - a) Visual
 - b) Audio
 - c) Audio-Visual
 - d) None of these
- 4) Film strip is _____ teaching aid.
 - a) Audio-Visual
 - b) Audio
 - c) Visual
 - d) None of these
- 5) Qualification of Economics teacher is _____.
 - a) B. Sc. B. Ed.
 - b) M. Sc., B. Ed.
 - c) B. Com. B. Ed., B. P. Ed.
 - d) All of these
- 6) _____ is the co-curricular activity.
 - a) Economics Club
 - b) Exhibition
 - c) A & B
 - d) None of these
- 7) _____ is method of teaching of economics.
 - a) Lecture
 - b) Project
 - c) Survey
 - d) All of these
- 8) _____ maxim is use in deductive method.
 - a) Particular to general
 - b) General to Particular
 - c) Concrete to abstract
 - d) Easy to difficult
- 9) Selection of teaching method depends upon _____.
 - a) Teacher experience
 - b) Availability of time
 - c) Student Intellectual capacity
 - d) All of these
- 10) Syllabus is limited part of _____.
 - a) Primary Level
 - b) Curriculum
 - c) Co- Curricular Activities
 - d) None of these

- Q.2 Answer the following question.**
- a) Explain the objectives of teaching economics. **10**
 - b) Explain construction of unit test. **10**
- Q.3 Answer the following question. (Any One)** **15**
- a) Explain maxims of teaching economics in detail.
 - b) Explain need and importance of teaching aids in detail.
- Q.4 Answer the following question. (Any One)** **15**
- a) Explain qualities and qualifications of economics teacher.
 - b) Explain in detail the professional growth of economics teacher.
- Q.5 Write Short Notes: (Any Four)** **20**
- a) Economic Club.
 - b) Economic Exhibition
 - c) Expert Talk
 - d) Project Method
 - e) Diagnostic Test

- 9) अध्यापन पध्दतीची निवड ---- वार अवलंबून असते.
अ) अध्यापन अनुभव
ब) वेळेची उपलब्धता
क) विद्यार्थ्यांची बौद्धिक क्षमता
ड) वरील सर्व
- 10) पाठ्यक्रम हा ---- चा मर्यादित भाग आहे.
अ) प्राथमिक स्तर
ब) अभ्यासक्रम
क) सह शालेय उपक्रम
ड) यापैकी नाही

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) कृषीशास्त्र विषय अध्यापनाची उद्दिष्टे स्पष्ट करा. **10**
ब) घटक चाचणी ची निर्मिती स्पष्ट करा. **10**

प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)

- अ) कृषीशास्त्र विषय अध्यापनाचे तंत्र सविस्तर स्पष्ट करा. **15**
ब) शैक्षणिक साधनांची गरज व महत्व सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)

- अ) कृषीशास्त्र अध्यापकाची पात्रता व गुण सविस्तर स्पष्ट करा. **15**
ब) कृषीशास्त्र अध्यापकाची व्यावसायिक वृद्धी सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

- अ) प्रात्यक्षिक पध्दत. **20**
ब) कृषीमंडळ प्रदर्शन
क) सेमिनार
ड) प्रकल्प पध्दत
इ) निदनात्मक चाचणी.

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024
Methods of Teaching School Subject
Agriculture (BPED1210)

Day & Date: Tuesday, 30-04-2024
 Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the Right indicate full marks.
 3) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative.

10

- 1) Radio is _____ teaching aid
 - a) Visual
 - b) Audio
 - c) Audio-Visual
 - d) Projector
- 2) For developing the students hidden strength, Which technique is useful?
 - a) Dramatization
 - b) Lecture
 - c) Explanation
 - d) None of these
- 3) T.V. is _____ teaching aid.
 - a) Visual
 - b) Audio
 - c) Audio-Visual
 - d) None of these
- 4) Film strip is _____ teaching aid.
 - a) Audio-Visual
 - b) Audio
 - c) Visual
 - d) None of these
- 5) Qualification of Agriculture teacher is _____.
 - a) B. Sc.(Agri.) B. Ed.
 - b) B. A., B. Ed.
 - c) B. Com. B. Ed., B. P. Ed.
 - d) All of these
- 6) _____ is the co-curricular activity.
 - a) Agriculture Club
 - b) Exhibition
 - c) A & B
 - d) None of these
- 7) _____ is method of teaching of Agriculture.
 - a) Lecture
 - b) Project
 - c) Survey
 - d) All of these
- 8) _____ maxim is use in deductive method.
 - a) Particular to general
 - b) General to Particular
 - c) Concrete to abstract
 - d) Easy to difficult
- 9) Selection of teaching method depends upon _____.
 - a) Teacher experience
 - b) Availability of time
 - c) Student Intellectual capacity
 - d) All of these
- 10) Syllabus is limited part of _____.
 - a) Primary Level
 - b) Curriculum
 - c) Co- Curricular Activities
 - d) None of these

- Q.2 Answer the following question.**
- a) Explain the objectives of teaching Agriculture. **10**
 - b) Explain construction of unit test. **10**
- Q.3 Answer the following question. (Any One)** **15**
- a) Explain maxims of teaching Agriculture in detail.
 - b) Explain need and importance of teaching aids in detail.
- Q.4 Answer the following question. (Any One)** **15**
- a) Explain qualities and qualifications of Agriculture teacher.
 - b) Explain in detail the professional growth of Agriculture teacher.
- Q.5 Write Short Notes: (Any Four)** **20**
- a) Demonstration method
 - b) Club Exhibition
 - c) Seminar
 - d) Project Method
 - e) Diagnostic Test

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024
Methods of Teaching School Subject
Science - (BPED1211)

Day & Date: Tuesday, 30-04-2024
 Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

- सुचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 3) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहणे उचित ठरेल.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) शास्त्र विषयामध्ये दूरदर्शनाचा ---- यासाठी फायदा होतो.
 अ) शास्त्राबदल रूची निर्माण करणे
 ब) शास्त्रीय दृष्टिकोन विकसित करणे
 क) थोड्या वेळांत भरपूर माहिती देणे
 ड) वरील सर्व
- 2) घेणाऱ्या पाठासंबंधीत पूर्वज्ञान जागृत करण्यासाठी ---- केले जाते.
 अ) प्रस्तावना
 ब) हेतूकथन
 क) विषयप्रतिपादन
 ड) यापैकी नाही
- 3) मूल्यमापन तंत्रापैकी ---- हे संख्यात्मक तंत्र आहे.
 अ) निरीक्षण
 ब) अविष्कार
 क) आत्मनिरीक्षण
 ड) परीक्षा
- 4) शाळेच्या नियंत्रणाखाली शिकणाऱ्या प्राप्त होणाऱ्या सर्व अनुभवांचा साठा म्हणजे ----.
 अ) मूल्यमापन
 ब) अभ्यासक्रम
 क) अध्यापन
 ड) यापैकी नाही
- 5) दिग्दर्शन पध्दती मध्ये ---- या तत्वाचा वापर केला जातो.
 अ) मूर्ताकडून अमूर्ताकडे
 ब) ज्ञाताकडून अज्ञाताकडे
 क) सोप्याकडून अवघडांकडे
 ड) यापैकी नाही
- 6) शास्त्र अध्यापनामुळे ---- गरजा भागतात.
 अ) वैयक्तिक
 ब) सामाजिक
 क) राष्ट्रीय
 ड) वरील सर्व
- 7) घटक चाचणी ही ---- चाचणी प्रकार आहे.
 अ) संपादनूक चाचणी
 ब) नैदानिक
 क) निकल संदर्भाय
 ड) वरील सर्व
- 8) अध्यापन पध्दतीची निवड ---- वर अवलंबून असते.
 अ) शिक्षकाचा अनुभव
 ब) उपलब्ध वेळ
 क) विद्यार्थींची बौद्धिक क्षमता
 ड) वरील सर्व

9) विद्यार्थी दैनंदिन जीवनात शिकलेल्या ज्ञानाचा वापर करतात हे ---- चे उदाहरण आहे.

अ) अभिरूची

ब) आकलन

क) उपयोजन

ड) वैज्ञानिक दृष्टीकोन

10) ---- मुळे परिणामकारक शास्त्र अध्यापनास मदत होते

अ) प्रयोगशाळा

ब) व्याख्यान

क) चर्चा

ड) यापैकी नाही

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

अ) शास्त्र शिक्षकाची पात्रता व गुणवैशिष्टे लिहा.

10

ब) उपचारात्मक अध्यापन स्पष्ट करा.

10

प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)

15

अ) शास्त्राची प्रयोग शाळा सोडून स्पष्ट करा.

ब) व्याख्यान पध्दत सोडून स्पष्ट करा.

प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)

15

अ) शास्त्राचा इतर विषयाशी असणारा समवाय स्पष्ट करा.

ब) माध्यमिक शाळेमध्ये शास्त्र अभ्यासक्रमाचे स्थान स्पष्ट करा.

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

20

अ) विज्ञान जत्रा

ब) विज्ञान मंडळ

क) शास्त्र अध्यापनाचे ध्येय

ड) पाठ नियोजन

इ) परीक्षेचे प्रकार

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024
Methods of Teaching School Subject
Science - (BPED1211)**

Day & Date: Tuesday, 30-04-2024
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the Right indicate full marks.
3) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative.

10

- 1) T.V helps in science subject for _____.
 - a) To create interest
 - b) To develop scientific attitude
 - c) Maximum information in maximum time
 - d) All of these
- 2) Revision of previous knowledge is its _____.
 - a) Introduction
 - b) Statement of aim
 - c) Presentation
 - d) None of these
- 3) _____ is quantitative technique of evaluation.
 - a) Observation
 - b) Projective
 - c) Self observation
 - d) Exam
- 4) A store of experience under control of school for a student is _____.
 - a) Evaluation
 - b) Curriculum
 - c) Teaching
 - d) None of these
- 5) In demonstration method _____ principle is used.
 - a) Concept to observation
 - b) Known to unknown
 - c) Simple to complex
 - d) None of these
- 6) _____ types of need are fulfilled by science learning.
 - a) Personal
 - b) Social
 - c) National
 - d) All of these
- 7) Unit test is type of _____ test.
 - a) Achievement
 - b) Diagnostic
 - c) Criteria referenced
 - d) All of these
- 8) Selection of teaching method depend up on _____.
 - a) Teacher experience
 - b) Available time
 - c) Student's intellectual capacity
 - d) All of these
- 9) Student utilizes his learnt knowledge in daily transaction this example of _____.
 - a) Interest
 - b) Understanding
 - c) Application
 - d) Scientific attitude
- 10) _____ helps to effective science teaching.
 - a) Experiment
 - b) Lecture
 - c) Discussion
 - d) None of these

- Q.2 Answer the following question.**
- a) Explain qualification and qualities of science teacher. **10**
 - b) Explain remedial teaching in details. **10**
- Q.3 Answer the following question. (Any One)** **15**
- a) Explain in details science laboratory.
 - b) Explain in details lecture method.
- Q.4 Answer the following question. (Any One)** **15**
- a) Explain in details correlation of science with other subject.
 - b) Explain place of science in secondary school curriculum.
- Q.5 Write Short Notes: (Any Four)** **20**
- a) Science fair
 - b) Science club
 - c) Aims of teaching science
 - d) Lesson plan
 - e) types of examination

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024
Methods of Teaching School Subject
Mathematics (BPED1212)

Day & Date: Tuesday, 30-04-2024
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

- सुचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहणे उचित ठरेल.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) व्हिडीओ क्लिप, संगणक, टि.व्ही, इत्यादी — साधने आहे.
अ) दृकश्राव्य
ब) दृक
क) श्राव्य
ड) यापैकी नाही
- 2) अध्ययन अध्यापन ही प्रक्रिया — आहे.
अ) एक केंद्री
ब) फक्त विद्यार्थी
क) फक्त शिक्षक
ड) द्विकेंद्री
- 3) जेव्हा शिक्षक इतर विषयासमवेत गणित विषयाचा समवाय साधण्याचे नियोजन करतो तेव्हा त्या समवयास — म्हणतात.
अ) पध्दतशीर
ब) क्रमबद्ध
क) केंद्रीत
ड) प्रासंगिक
- 4) खालच्या वर्गासाठी — पध्दती ही उपयोगी नाही.
अ) तोंडी पध्दत
ब) शाब्दिक
क) अ आणि ब दोन्ही
ड) यापैकी नाही
- 5) अवगामी पध्दती मध्ये — अध्यापन सुत्राचा वापर होतो.
अ) सामान्याकडून विशिष्टाकडे
ब) विशिष्टाकडून सामान्याकडे
क) अ आणि ब दोन्ही
ड) यापैकी नाही
- 6) गणित विषयासाठी तयार केलेली नैदानिक चाचणी — यासाठी वापरता येतात.
अ) वैयक्तिक
ब) सामूहिक
क) वैयक्तिक व सामूहिक
ड) यापैकी नाही
- 7) मूल्यमापन तंत्रापैकी — हे संख्यात्मक तंत्र आहे.
अ) परीक्षा
ब) आत्मनिरीक्षण
क) निरीक्षण
ड) वरील सर्व
- 8) नियोजनाची पहिली पायरी म्हणजे — नियोजन होय.
अ) घटक
ब) पाठ
क) वार्षिक
ड) यापैकी नाही
- 9) घटक नियोजन करताना — अंगाचा विचार करावा लागतो.
अ) तीन
ब) पाच
क) चार
ड) सहा

- 10) शिक्षकाचे स्थान ---- पध्दतीत महत्वाचे असते.
अ) उद्गामी ब) स्वयंशोधन
क) प्रकल्प ड) प्रायोगिक

- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10
अ) शास्त्र शिक्षकाच्या अंगी असणारे गुणवैशिष्ट स्पष्ट करा. 10
ब) गणिताच्या पुस्तकाचे गुणवैशिष्ट स्पष्ट करा. 10
- प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) 15
अ) गणिताचा इतर विषयाशी असणारा समवाय स्पष्ट करा.
ब) माध्यमिक शाळेच्या अभ्यासक्रमात गणिताचे ध्येय व उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) 15
अ) शैक्षणिक साधने सोड्स्तर स्पष्ट करा.
ब) गणित शिक्षकाचा व्यावसायिक विकास सोड्स्तर स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 20
अ) परिक्षेचे प्रकार
ब) उपचारात्मक अध्यापन
क) घटक नियोजन
ड) सेमिनार
इ) पर्यवेक्षित अभ्यास

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024
Methods of Teaching School Subject
Mathematics (BPED1212)

Day & Date: Tuesday, 30-04-2024
 Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicates full marks.
 3) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative.

10

- 1) Video clip, computer, T.V, etc are the _____ aid.
 - a) Audiovisual
 - b) Visual
 - c) Audio
 - d) None of these
- 2) Teaching and learning is a _____ process.
 - a) One way
 - b) Only student
 - c) Only teacher
 - d) Two way
- 3) When teacher planned for correlation of mathematics with other subject such correlation is called _____.
 - a) Systematic
 - b) Sequently
 - c) Concentric
 - d) Incidental
- 4) _____ method is not suitable for lower class.
 - a) Oral method
 - b) Verbal method
 - c) A and B both
 - d) None of these
- 5) Deductive method apply _____ teaching maximus.
 - a) General to particular
 - b) Particular to general
 - c) A and B both
 - d) None of these
- 6) Diagnostic test prepared for mathematics subject are used for _____.
 - a) Individual
 - b) Group
 - c) Individual to group
 - d) None of these
- 7) The quantitative technique of Evolution of teacher is _____.
 - a) Examination
 - b) Self observation
 - c) Observation
 - d) All of these
- 8) The first step of planning is _____.
 - a) Unit
 - b) Lesson
 - c) Annual
 - d) None of these
- 9) _____ aspect is considered while preparing unit planning.
 - a) Three
 - b) Five
 - c) Four
 - d) Six
- 10) The place of teacher is important in _____ method.
 - a) Individual
 - b) Heuristic
 - c) Project
 - d) Experimental

- Q.2 Answer the following question.**
- a) Explain qualities of mathematics teacher. **10**
 - b) Explain characteristics of good text book of mathematics. **10**
- Q.3 Answer the following questions. (Any one)** **15**
- a) Explain correlation of mathematics with other subject.
 - b) Explain Aims and objectives of mathematics at secondary school curriculum.
- Q.4 Answer the following questions. (Any one)** **15**
- a) Explain teaching Aids in details.
 - b) Explain professional growth of mathematic teacher in details.
- Q.5 Write short notes on: (Any four)** **20**
- a) Types of examination
 - b) Remedial teaching
 - c) Unit plan
 - d) Seminars
 - e) Supervised study

Seat
No.

Set P

B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024
Contemporary issues in Physical Education: Fitness, Wellness, Sports
Nutrition and Weight Management (BPED1213)

Day & Date: Thursday, 02-05-2024
 Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) दीर्घ अंतर धावणे हा ——— उपक्रम आहे.
 अ) वेग
 ब) वातनिरपेक्षी
 क) वातपेक्षी
 ड) शक्ती
- 2) ——— म्हणजे सर्वाधिक वेगात शरीर स्थिती व दिशा नेमकेपणाने बदलण्याची क्षमता होय.
 अ) दिशाभिमुखता
 ब) वेग
 क) ताकद
 ड) लवचिकता
- 3) सुदृढतेचे ——— प्रकार आहेत.
 अ) सहा
 ब) दोन
 क) सात
 ड) पाच
- 4) शरीरात असलेला भेद व भेदविरहित वजन यांचे गुणोत्तर म्हणजे ——— होय.
 अ) शक्ती
 ब) सुदृढता
 क) वेग
 ड) शरीर संघटन
- 5) वजन वाढविण्यासाठी उष्मांक सेवन व खर्चाचे गुणोत्तर कसे असावे?
 अ) ↓ सेवन : ↑ खर्च
 ब) ↓ सेवन : ↓ खर्च
 क) ↑ सेवन : ↑ खर्च
 ड) ↑ सेवन : ↓ खर्च
- 6) नियमित व्यायामामुळे ——— सुधारते.
 अ) वैयक्तिक स्वच्छता
 ब) स्व-प्रतिमा
 क) आहार
 ड) हृदयरोग
- 7) ——— चा सरळ संबंध हा अभिसरण व श्वसन संस्थेशी आहे.
 अ) रुधिराभिसरण दमदारपणा
 ब) ताकद
 क) शक्ती
 ड) समतोल
- 8) वजन व्यवस्थापनामध्ये आहार व व्यायामाचे परिणामकारक गुणोत्तर कसे असावे?
 अ) 0% आहार : 100% व्यायाम
 ब) 30% आहार : 70% व्यायाम
 क) 70% आहार : 30% व्यायाम
 ड) 50% आहार : 50% व्यायाम
- 9) ——— च्या अभावामुळे सांधेदुखी व स्नायुंची जखडन होते.
 अ) लवचिकता
 ब) शरीर संघटन
 क) शक्ती
 ड) ताकद

- 10) वजन व्यवस्थापनामध्ये कोणाची भूमिका महत्वाची असते?
 अ) समाज ब) जीम
 क) मित्र ड) कौटुंबिक आधार

- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.**
 अ) निरामयतेचे आयाम स्पष्ट करा. **10**
 ब) फ्रि वेट स्पष्ट करून त्याचे फायदे व तोटे सांगा. **10**
- प्र.3 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.** **15**
 अ) तंदुरुस्तीची व्याख्या सांगून कौशल्याधिष्ठित शारीरिक सुदृढतेचे घटक सोदाहरण सविस्तर स्पष्ट करा.
 ब) स्थूलतेची व्याख्या सांगून स्थूलता व्यवस्थापनाच्या उपाय योजना सुचवा.
- प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.** **15**
 अ) शारीरिक उपक्रमाचे फायदे सविस्तर सांगा.
 ब) स्थूलतेची व्याख्या सांगून स्थूलतेमुळे होणारे गंभीर परिणाम सविस्तर स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)** **20**
 अ) बी.एम.आय.
 ब) हार्ट रेट झोन
 क) दैनंदिन उष्मांक सेवन व खर्च
 ड) वजन व्यवस्थापनातील आहार व व्यायामाची भूमिका
 इ) सेट्स व रिपीटीशन्स

Seat No.	
----------	--

Set **P**

B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March/April-2024
Contemporary issues in Physical Education: Fitness, Wellness, Sports
Nutrition and Weight Management (BPED1213)

Day & Date: Thursday, 02-05-2024
 Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative from the following options. 10

- 1) Long distance running is an _____ activity.
 - a) Speed
 - b) Anaerobic
 - c) Aerobic
 - d) Power
- 2) _____ is the ability to change directions rapidly and accurately.
 - a) Agility
 - b) Speed
 - c) Wellness
 - d) Flexibility
- 3) Fitness is of _____ types.
 - a) Six
 - b) Two
 - c) Seven
 - d) Five
- 4) Body's relative amount of fat and lean body mass refers to _____.
 - a) Power
 - b) Fitness
 - c) Speed
 - d) Body Composition
- 5) To gain weight how should be the calory intake and expenditure ratio?
 - a) ↓ Intake: ↑ expenditure
 - b) ↓ Intake: ↓ expenditure
 - c) ↑ Intake: ↑ expenditure
 - d) ↑ Intake: ↓ expenditure
- 6) Regular exercise improves _____.
 - a) Personal Hygiene
 - b) Self Esteem
 - c) Diet
 - d) Heart Diseases
- 7) _____ is directly related to circulatory and respiratory system.
 - a) C.V. Endurance
 - b) Strength
 - c) Power
 - d) Balance
- 8) How is the ratio of effectiveness of diet and exercise in weight management?
 - a) 0% Diet: 100% Exercise
 - b) 30 % Diet: 70% Exercise
 - c) 70 % Diet: 30% Exercise
 - d) 50 % Diet: 50 % Exercise
- 9) Lack of _____ refers to joint pain and muscle stiffness.
 - a) Flexibility
 - b) Body Composition
 - c) Power
 - d) Strength
- 10) Who's role is important in weight _____ management?
 - a) Society
 - b) Gym
 - c) Friends
 - d) Family support

- Q.2 Answer the following questions.**
- a) Explain the dimensions of wellness. **10**
 - b) Explain free weight and give its merits and demerits. **10**
- Q.3 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) Define Fitness and explain the components of SRPF in detail with suitable examples.
 - b) Define obesity and suggest solutions to overcome obesity.
- Q.4 Answer the following questions (Any One)** **15**
- a) Give benefits of physical activity in detail.
 - b) Define obesity and give it's hazards in detail.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four)** **20**
- a) BMI
 - b) Heart Rate Zones
 - c) Daily Calories intake and expenditure
 - d) Role of diet and exercise in weight management
 - e) Sets and Repetitions

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - II) (New/Old) (CBCS) Examination: March/April-2024
Yoga Education (19501201)**

Day & Date: Thursday, 25-04-2024
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

- सुचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दशवितात.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) शुद्धीक्रीयाचा प्रकार ----
अ) यम
ब) नियम
क) आसन
ड) यापैकी नाही
- 2) नासिका किंवा भुवयावर दृष्टी स्थिर करणे म्हणजे ----.
अ) शांभवी मुद्रा
ब) काकी मुद्रा
क) द्रोणमुद्रा
ड) यापैकी नाही
- 3) अष्टांगयोगाची सुत्रमय बांधणी ---- यांनी केली.
अ) महामुनी पतंजली
ब) महर्षी व्यास
क) श्री कृष्ण
ड) यापैकी नाही
- 4) श्रीकृष्ण आणि अर्जून ---- शी संबंधित आहे.
अ) कर्मयोग
ब) जपयोग
क) हठयोग
ड) मंत्रयोग
- 5) एकाग्रतेची शक्ती कशी प्राप्त करावी हे ---- शिकवते.
अ) हठयोग
ब) जपयोग
क) राजयोग
ड) यापैकी नाही
- 6) कैवल्याधामाची स्थापना ---- यांनी केली.
अ) अयंगर
ब) शंकराचार्य
क) महर्षी व्यास
ड) कैवल्यानंद
- 7) आंतर विद्यापीठ योगा स्पर्धेसाठी सक्तीच्या आसनाचा कालावधी किती?
अ) 45 सेकंद
ब) 30 सेकंद
क) 15 सेकंद
ड) यापैकी नाही
- 8) बंधाचे प्रकार ----.
अ) त्राटक
ब) बस्ती
क) कपालभाती
ड) यापैकी नाही
- 9) 'आस' या धातूपासून ---- हा शब्द बनला आहे.
अ) प्राणायाम
ब) आसन
क) प्रत्याहार
ड) वरील सर्व
- 10) कार्यामध्ये कुशलता म्हणजे योग ----.
अ) चरकमुणी
ब) शंकराचार्य
क) श्रीकृष्ण
ड) यापैकी नाही

- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.
- अ) योगाची ध्येय आणि उद्दिष्टे स्पष्ट करा. 10
- ब) जीवनामध्ये योगाची गरज आणि महत्व स्पष्ट करा. 10
- प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) 15
- अ) प्राणायाम म्हणजे काय? प्राणायामाचे महत्व सांगून प्राणायाम करतांना कोणती दक्षता घेतली पाहिजे?
- ब) शारीरिक व्यायाम आणि योगिक व्यायामातील फरक लिहा.
- प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) 15
- अ) योगामध्ये मूलभूत उपयोजित आणि कृती संशोधन स्पष्ट करा.
- ब) अष्टांगयोग सविस्तर स्पष्ट करा.
- प्र.6 टिपा लिहा (कोणत्याही चार) 20
- अ) सुर्य नमस्कार
- ब) आंतरराष्ट्रीय योग दिवस
- क) कर्मयोग
- ड) योगिक आकार
- इ) बंध आणि मुद्राचे प्रकार

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - II) (New/Old) (CBCS) Examination: March/April-2024
Yoga Education (19501201)**

Day & Date: Thursday, 25-04-2024
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Chose the correct alternative **10**

- 1) The type of Shuddhikriya is _____.
a) Yam
b) Niyam
c) Aasan
d) None of these
- 2) Make stable sight on eyebrow or the nose means _____.
a) Shambavi Mudra
b) Kaki mudra
c) Dron mudra
d) None of these
- 3) The systematic design of Ashtangyog was by _____.
a) Mahamuni Patanjali
b) Maharani Vyas
c) Lord Shrikrishna
d) None of these
- 4) Lord Shri Krishna and Arjun are related to _____.
a) Karm Yog
b) Japyog
c) Hatyog
d) Mantra yog
- 5) How to acquire the power of integration is thought by _____.
a) Hatyog
b) Japyog
c) Raj yog
d) None of these
- 6) Kaivalyadham was established by _____.
a) Ayyanger
b) Shankaracharya
c) Maharashi Vyas
d) Kaivelyanand
- 7) The duration of compulsory Aasan in University Yoga competition.
a) 45 Second
b) 30 Second
c) 15 Second
d) None of these
- 8) Types of Bandha is _____.
a) Tratak
b) Basti
c) Kapalbhati
d) None of these
- 9) The word _____ is derived from 'Aas'.
a) Pranayam
b) Aasan
c) Pratyahar
d) Above all
- 10) Skill in work are Yoga _____.
a) Charak muni
b) Shankarachaya
c) Shrikrishna
d) None of these

Q.2 Answer the following questions.

- a) Explain the aim & objectives of Yoga. **10**
- b) Need and importance of yoga in life. **10**

- Q.3 Answer the following questions (Any One) 15**
- a) What is meant by management? Explain its importance. What precaution should be taken while doing pranayam.
 - b) Write difference between Yogic exercises and Physical exercise.
- Q.4 Answer the following questions (Any One) 15**
- a) Explain basic applied and action research in yoga.
 - b) Explain in detail- Ashtangyog.
- Q.5 Write short notes (Any Four) 20**
- a) Surya namaskar
 - b) International Yog day
 - c) Karm yog
 - d) Yogic diet
 - e) Type of Bandhas & murders

Seat
No.

Set P

B.P.Ed. (Semester - II) (New/Old) (CBCS) Examination: March/April-2024
Educational Technology and Methods of Teaching in Physical Education
(19501202)

Day & Date: Saturday, 27-04-2024
 Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडून पर्याय जागा भरा.

10

- 1) प्रस्तुतीकरण हे एक ---- आहे.
 अ) तंत्र
 ब) कौशल्य
 क) कला
 ड) वरील सर्व
- 2) शारीरिक शिक्षण पाठाची पहिली पायरी कोणती.
 अ) उत्तेजक हालचाली
 ब) हजेरी व निरीक्षण
 क) शिकविण्याचा भाग
 ड) मनोरंजन
- 3) खालीलपैकी कोणती अध्यापन पध्दती आहे.
 अ) व्याख्यान
 ब) आदेश
 क) अ आणि ब
 ड) यापैकी नाही
- 4) प्रसिध्दीसाठी कोणत्या पध्दतीचा वापर करतात.
 अ) प्रदर्शन
 ब) प्रात्यक्षिके
 क) अ आणि ब दोन्ही
 ड) यापैकी नाही
- 5) शारीरिक शिक्षण पाठाचे ---- प्रकार आहेत.
 अ) चार
 ब) तीन
 क) दोन
 ड) एक
- 6) कोणतेही नविन कौशल्य शिकवताना ---- ही पध्दत वापरतात.
 अ) विशिष्टाकडून सोप्याकडे
 ब) सोप्याकडून अवघडाकडे
 क) अवघडाकडून सोप्याकडे
 ड) यापैकी नाही
- 7) खेळाच्या सरावावेळी ---- चा वापर करतात.
 अ) मायनर गेम्स
 ब) लिडअप्स गेम्स
 क) अ आणि ब दोन्ही
 ड) यापैकी नाही
- 8) प्रभावी शिकवण्यासाठी ---- चा वापर करतात.
 अ) प्रात्यक्षिक
 ब) नृत्य
 क) अ आणि ब दोन्ही
 ड) यापैकी नाही

- 9) विद्यार्थ्यांना माहिती असलेल्या पूर्वाच्या ज्ञानाला पूर्णजीवीत करण्यासाठी ---- पध्दतीचा वापर करतात.
- अ) प्रात्यक्षिक
क) व्याख्यान
- ब) चर्चा
ड) नूतनीकरण
- 10) ---- पध्दतीत विद्यार्थी कृतीशील असतात.
- अ) प्रकल्प पध्दत
क) अ आणि ब दोन्ही
- ब) व्याख्यान पध्दत
ड) यापैकी नाही

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) औपचारिक आणि अनौपचारिक शिक्षण स्पष्ट करा. **10**
- ब) व्याख्यान पध्दत सोड्स्तर स्पष्ट करा. **10**

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

- अ) शारीरिक शिक्षणातून नेतृत्व गुणाचा विकास स्पष्ट करा. **15**
- ब) प्रस्तुती तंत्र स्पष्ट करा.

प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

- अ) विविध प्रकारांच्या वर्गरचना स्पष्ट करा. **15**
- ब) विशिष्ट पाठ टाचण स्पष्ट करा.

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

- अ) पाहुण्याचे भाषण **20**
- ब) प्रसार माध्यमे व जनसंपर्क
- क) शैक्षणिक साधने
- ड) पूर्ण पध्दत
- इ) भाग-पूर्ण पध्दत

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - II) (New/Old) (CBCS) Examination: March/April-2024
Educational Technology and Methods of Teaching in Physical Education
(19501202)**

Day & Date: Saturday, 27-04-2024
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidate should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative

10

- 1) Presentation is a _____.
 - a) Technique
 - b) Skill
 - c) Art
 - d) All of these
- 2) Which is the first step of physical Education lesson?
 - a) Warm up
 - b) Roll call
 - c) Teaching part
 - d) Recreation
- 3) Which is the teaching method?
 - a) Lecture
 - b) Demonstration
 - c) A and B both
 - d) None of these
- 4) Which method is used for the publicity?
 - a) Exhibition
 - b) Demonstration
 - c) A and B both
 - d) None of these
- 5) Physical Education lesson is _____ types.
 - a) Four
 - b) Three
 - c) Two
 - d) One
- 6) _____ method is used for the teaching of any new skill.
 - a) Special to simple
 - b) Simple to complex
 - c) Complex to simple
 - d) None of these
- 7) At the time of game practice _____ is used.
 - a) Myanargame
 - b) Lid up games
 - c) A and B both
 - d) None of these
- 8) _____ is the step of effective teaching.
 - a) Correction by teacher
 - b) Dance
 - c) A and B both
 - d) None of these
- 9) For the recover of students old knowledge use _____ method.
 - a) Demonstration
 - b) Discussion
 - c) Lecture
 - d) Renewal
- 10) Students are active in _____.
 - a) Project method
 - b) Lecture method
 - c) A and B both
 - d) None of these

- Q.2 Answer the following questions.**
- a) Explain formal and non formal Education. **10**
 - b) Explain Lecture method in details. **10**
- Q.3 Answer the following question. (Any One)** **15**
- a) Explain Leadership development through physical Education.
 - b) Explain presentation technique in details.
- Q.4 Answer the following Question (Any One)** **15**
- a) Explain different types of class formation in details.
 - b) Explain specific lesson plan.
- Q.5 Write short notes on (Any Four)** **20**
- a) Guest speaker
 - b) Media and public relation
 - c) Teaching Aid
 - d) Whole method
 - e) Part-whole method.

Seat No.	
----------	--

Set P

**B.P.Ed. (Semester - II) (New/Old) (CBCS) Examination: March/April-2024
Organization, Administration and Sports Management (19501203)**

Day & Date: Monday, 29-04-2024

Max. Marks: 80

Time: 03:00 PM To 06:00 PM

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) क्रीडा स्पर्धा आयोजनाचा ---- हा एक प्रकार आहे.
अ) बहिर्गत स्पर्धा
ब) अंतरकुल स्पर्धा
क) दोन्ही 'अ' व 'ब'
ड) यापैकी नाही
- 2) शारीरिक शिक्षण राबविताना ---- क्रीडा सुविधा महत्वाची आहे.
अ) क्रीडांगण
ब) जलतरण तलाव
क) व्यायाम शाळा
ड) वरील सर्व
- 3) शाळेत ---- नोंदी आवश्यक आहेत.
अ) आरोग्य तपासणी
ब) शारीरिक कार्यक्षमता नोंदी
क) क्रीडा साहित्य नोंदी
ड) वरील सर्व
- 4) आखिल भारतीय आंतर विद्यापीठ क्रीडा स्पर्धेचा सचिव ---- असतो.
अ) प्राचार्य
ब) कुलगुरु
क) विद्यापीठ संचालक क्रीडा व शा.शि.
ड) यापैकी नाही
- 5) बाद पध्दति क्रीडा स्पर्धेमध्ये 22 संघ भाग घेत असतील तर किती संघाला बाईज दिले जातात.
अ) नऊ
ब) दहा
क) अकरा
ड) बारा
- 6) जलतरण तलावातील पाण्याच्या शुद्धीकरणासाठी ---- पदार्थ वापरतात.
अ) मॅग्नेशियम
ब) कॅल्शियम
क) ॲसिड
ड) यापैकी नाही
- 7) क्रीडा साहित्य खरेदी करताना ---- ची आवश्यकता आहे.
अ) मैदान
ब) व्यायाम शाळा
क) निविदा
ड) यापैकी नाही
- 8) अंदाजपत्रकाचा कालावधी ---- असतो.
अ) 1 जानेवारी ते 31 डिसेंबर
ब) 1 जून ते 31 मे
क) 1 एप्रिल ते 31 मार्च
ड) यापैकी नाही
- 9) महाविद्यालय जिमखाना चेअरमन ---- असतो.
अ) मार्गदर्शक
ब) प्राचार्य
क) शा. शि. संचालक
ड) यापैकी नाही

- 10) बाद पध्दतिचे सुत्र ---- आहे.
 अ) $N + 1 = N$ ब) $N - 1 = N$
 क) दोन्ही अ आणि ब ड) वरीलपैकी नाही

- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10
 अ) बर्हिगत सामन्याची गरज आणि महत्व स्पष्ट करा. 10
 ब) महाविद्यालय पातळीवर शा.शि. व क्रीडा विभागाविषयी लिहा. 10
- प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
 अ) नियोजन व व्यवस्थापनाचा अर्थ सांगून नियोजन व व्यवस्थापनाची तत्वे स्पष्ट करा.
 ब) सामन्याचे प्रकार लिहून 22 संघाचे बाद पध्दतिचे लॉटस तयार करा व बाद पध्दतिचे फायदे लिहा.
- प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
 अ) क्रीडा साहित्य खरेदी प्रक्रिया आणि निगा व काळजी स्पष्ट करा.
 ब) शारीरिक शिक्षण व क्रीडा सुविधांची यादी देवून दोनचे स्पष्टीकरण द्या.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 20
 अ) नोंदी व दफतर
 ब) अंदाजपत्रक
 क) शारीरिक शिक्षणाचे वेळापत्रक
 ड) क्रीडा व्यवस्थापन
 इ) शारीरिक शिक्षण शिक्षकाच्या जबाबदारी

Seat No.	
----------	--

Set **P**

**B.P.Ed. (Semester - II) (New/Old) (CBCS) Examination: March/April-2024
Organization, Administration and Sports Management (19501203)**

Day & Date: Monday, 29-04-2024
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative from the following options. 10

- 1) The type of sports tournament planning is _____.
 - a) Extramural
 - b) Intramural
 - c) Both a & b
 - d) None of these
- 2) While conducting phy-edu programme important sports facility is must _____.
 - a) Play field
 - b) Swimming pool
 - c) Gymnasium
 - d) Above all
- 3) _____ is essential records in school.
 - a) Medical checkup record
 - b) Physical efficiency records
 - c) Sports equipment record
 - d) Above all
- 4) The Secretary of all India Inter University sports tournament is _____.
 - a) Principal
 - b) Vice chancellor
 - c) University Director of Phy-edu & sports
 - d) None of these
- 5) If twenty-two teams participating in knock out tournament then total byes are _____.
 - a) Nine
 - b) Ten
 - c) Eleven
 - d) Twelve
- 6) _____ is the substance to be used for cleaning of water of swimming pool.
 - a) Magnesium
 - b) Calcium
 - c) Acid
 - d) None of these
- 7) _____ is essential to purchase sports equipment.
 - a) Playfield
 - b) Gymnasium
 - c) Quation
 - d) None of these
- 8) Period of implementation of budget is _____.
 - a) 1 January to 31 December
 - b) 1 June to 31 May
 - c) 1 April to 31 March
 - d) None of these
- 9) _____ is a chairman of collage Gymkhana.
 - a) Coach
 - b) Principal
 - c) Director of phy-edu
 - d) None of these
- 10) Formula of knockout system is _____.
 - a) $N + 1 = N$
 - b) $N - 1 = N$
 - c) Both a & b
 - d) None of these

- Q.2 Answer the following questions.** **10**
- a) Explain the need & importance of extra murals. **10**
 - b) Write physical education & sports department at collage level. **10**
- Q.3 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) What do you mean by organization and Administration? Explain the principles of organization & Administration.
 - b) Write the types of tournament & prepare a fixture of 22 terms of knockout system & write benefits of knock out system.
- Q.4 Answer the following questions (Any One)** **15**
- a) Write in detail process of purchasing and care, maintenance of sports equipment.
 - b) Give the list of physical facilities & explain any two of them.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four)** **20**
- a) Record & Registers
 - b) Budget
 - c) Time table of phy-edu
 - d) Sports management
 - e) Responsibilities of phy-edu teacher

Seat
No.

Set P

B.P.Ed. (Semester - II) (New/Old) (CBCS) Examination: March/April-2024
Contemporary issues in Physical Education: Fitness, Wellness, Sports
Nutrition and Weight Management (19501204)

Day & Date: Thursday, 02-05-2024
 Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 3) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहणे उचित ठरेल.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) टि.एच.आर. म्हणजे काय?

अ) टारगेट हार्ट रेट	ब) टोटल हार्ट रेट
क) टारगेट हार्ट रेशीओ	ड) टेलर हार्ट रेट
- 2) खाण्याच्या वाईट सवयी हे ——— चे एक कारण आहे.

अ) स्थूलता	ब) निरामयता
क) तंदुरुस्ती	ड) वेग
- 3) ——— म्हणजे सर्वाधिक वेगात शरीर स्थिती व दिशा नेमकेपणाने बदलण्याची क्षमता होय.

अ) वेग	ब) ताकद
क) शक्ती	ड) दिशा भिमुखता
- 4) ——— ही निरंतर चालणारी प्रक्रिया आहे.

अ) तंदुरुस्ती	ब) वेग
क) निरामयता	ड) शक्ती
- 5) कोणत्याही व्यक्तीची ——— हे सुदृढतेचे पहिले लक्षण आहे.

अ) वेग	ब) शक्ती
क) ताकद	ड) लवचिकता
- 6) स्व-प्रतिमा ——— मुळे सुधारते.

अ) स्थूलता	ब) व्यायाम
क) आहार	ड) विचार केल्याने
- 7) बी.एम.आय. हे ——— मापनाचे साधन आहे.

अ) वेग	ब) लवचिकता
क) शरीर संघटन	ड) तंदुरुस्ती
- 8) शारीरिक सुदृढतेचे ——— प्रकार आहेत.

अ) पाच	ब) तीन
क) दोन	ड) एक
- 9) कोणता SRPF चा घटक नाही?

अ) लवचिकता	ब) वेग
क) शक्ती	ड) दिशाभिमुखता

- 10) नियमित ——— ने स्थूलता कमी होण्यास मदत होते.
अ) झोप
ब) व्यायाम
क) निष्क्रीयता
ड) विचार करणे

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) फ्री वेट व मशीन वेट फरक स्पष्ट करा. 10
ब) सुदृढता व निरामयता संकल्पना स्पष्ट करा. 10

प्र.3 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 15

- अ) निरामयतेचे आयाम सविस्तर स्पष्ट करा.
ब) भिन्न वयोगटासाठी भिन्न सुदृढता प्रशिक्षण उपक्रम सुचवा.

प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 15

- अ) स्थूलतेचे परिणाम विशद करा व स्थूलतेवर मात करण्याच्या उपाययोजना सुचवा.
ब) सुदृढतेची व्याख्या सांगून HRPF चे घटक सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 20

- अ) स्पॉट रिडक्शन बाबतचे गैरसमज
ब) वजन कमी करण्याबाबतचे गैरसमज
क) स्पोर्ट्स क्लब
ड) संच व आवर्तने
इ) बी.एम.आय.

Seat No.	
----------	--

Set P

**B.P.Ed. (Semester - II) (New/Old) (CBCS) Examination: March/April-2024
Contemporary issues in Physical Education: Fitness, Wellness, Sports
Nutrition and Weight Management (19501204)**

Day & Date: Thursday, 02-05-2024
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative from the following options. 10

- 1) What is THR?
 - a) Target Heart Rate
 - b) Total Heart Rate
 - c) Target Heart Ratio
 - d) Teller Heart Rate
- 2) Eating bad habit is one of the causes of _____.
 - a) Obesity
 - b) Wellness
 - c) Fitness
 - d) Speed
- 3) _____ is the ability to change directions rapidly and accurately.
 - a) Speed
 - b) Strength
 - c) Power
 - d) Agility
- 4) _____ is an ongoing process.
 - a) Fitness
 - b) Speed
 - c) Wellness
 - d) Power
- 5) _____ is the first indication of a fit person.
 - a) Speed
 - b) Power
 - c) Strength
 - d) Flexibility
- 6) Self esteem is improved through _____.
 - a) Obesity
 - b) Exercise
 - c) Diet
 - d) Thinking
- 7) BMI is a tool to measure _____.
 - a) Speed
 - b) Flexibility
 - c) Body composition
 - d) Fitness
- 8) Physical fitness is of _____ types.
 - a) Five
 - b) Three
 - c) Two
 - d) One
- 9) Which is not a component of SRPF?
 - a) Flexibility
 - b) Speed
 - c) Power
 - d) Agility
- 10) Regular _____ helps to decrease obesity.
 - a) Sleep
 - b) Exercise
 - c) Inactivity
 - d) Thinking

- Q.2 Answer the following questions.** **10**
- a) Differentiate free weight and machine weight. **10**
 - b) Define fitness and wellness.
- Q.3 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) Explain dimensions of wellness in detail.
 - b) Suggest different fitness training programs for different age groups.
- Q.4 Answer the following questions (Any One)** **15**
- a) State hazard of obesity and suggest solution to overcome obesity.
 - b) Define fitness and explain components of HRPF in detail.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four)** **20**
- a) Myths of spot reduction
 - b) Weight loss-common myths
 - c) Sports club
 - d) Sets and repetition
 - e) BMI

Seat No.	
-------------	--

Set P

B.P.Ed. (Semester - III) (CBCS) Examination: March/April-2024
Sports Training (19501301)

Day & Date: Tuesday, 16-04-2024
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 खालील दिलेल्या पर्यायापैकी योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. 10

- 1) फार्टलेक प्रशिक्षण पध्दत — यांनी विकसित केली.
अ) जेटोपॅक
क) गोस्टा होल्मर
- 2) थकवा विरुद्ध प्रतिकार क्षमता याला — म्हणतात.
अ) चपळता
क) दमदारपणा
- 3) स्वीडीश मध्ये — प्रशिक्षण पध्दतीचा अर्थ 'स्पीड प्ले' असा होतो.
अ) सतत
क) मध्यांतर
- 4) प्रवेग धावणे सुधारण्यासाठी — उपयुक्त आहे.
अ) लवचिकता
क) वेग
- 5) मध्यांतर प्रशिक्षण पध्दत — यांनी विकसित केली.
अ) ग्रॅसलर
क) गोस्टा होल्मर
- 6) बदल्या परिस्थितीत सराव करून कौशल्याचे — करणे गरजेचे असते.
अ) एकत्रीकरण
क) सामान्यीकरण
- 7) शारीरिक तंदुरुस्तीचा घटक —
अ) गती
क) घर्षण
- 8) प्रशिक्षणाच्या वेळी बाबीचे प्रात्यक्षिक — द्वारे दाखवल्याने परिणामकारक ठरते.
अ) फळयावरती
क) चित्रफिती द्वारे

- 9) मायक्रो सायकलचा कालावधी ----.
- अ) एक महिना
क) सहा महिने
- ब) तीन माहिने
ड) एक आठवडा
- 10) वार्षिक प्रशिक्षण नियोजन हे ----
- अ) ऑफ सिझन
क) स्पर्धात्मक कालावधी
- ब) मिड सिझन
ड) वरील सर्व

प्र.2 खालील दिलेल्या प्रश्नांचे उत्तरे लिहा.

20

- अ) ताकद (सामर्थ्य) चे प्रकार स्पष्ट करा.
ब) वेग सुधारण्याच्या दोन पध्दतीचे स्पष्टीकरण द्या.

प्र.3 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.

15

- अ) वजन प्रशिक्षण आणि फार्टलेक प्रशिक्षण स्पष्ट करा.
ब) दमदारपणा (सहनशक्ती) आणि लवचिकता यांची व्याख्या सांगून दमदारपणा आणि लवचिकता विकसित करण्याच्या पध्दतीचे वर्णन करा.

प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.

15

- अ) क्रीडा प्रशिक्षण म्हणजे काय ते सांगून क्रीडा व खेळा मध्ये प्रशिक्षणाची गरज आणि महत्व स्पष्ट करा.
ब) भार आणि अतिभार परिभाषित करा. अतिभाराची कारणे आणि अतिभाराचे दुष्परिणाम देखील स्पष्ट करा.

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

20

- अ) क्रीडा प्रशिक्षणाची तत्वे
ब) समन्वय
क) रणनीतिक प्रशिक्षण
ड) कालावधीचे प्रकार
इ) मध्यांतर प्रशिक्षण

- Q.3 Answer the following questions. (Any one) 15**
- a) Explain weight training and fartlek training.
 - b) Define the Endurance & Flexibility and describe the develop Endurance & Flexibility.
- Q.4 Answer the following questions. (Any one) 15**
- a) Define Sports Training. Explain need and importance of Sports Training in sports & games.
 - b) Define load & over load. Explain causes of over load & also the side effect of over load.
- Q.5 Write short notes. (Any four) 20**
- a) Principles of Sports Training
 - b) Coordination
 - c) Tactical training
 - d) Types of periodization
 - e) Interval Training

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester - III) (CBCS) Examination March/April-2024
Computer Applications in Physical Education (19501302)

Day & Date: Friday, 19-04-2024
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 खालील दिलेल्या पर्यायापैकी योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. 10
- 1) Computer हा शब्द मूळ ——— भाषेतून घेतला आहे.
अ) इंग्लिश
ब) फ्रेंच
क) लॅटिन
ड) हिंदी
 - 2) ——— हे संगणकाची स्मरणशक्ती मापनाचे एकक आहे.
अ) बिट
ब) एम.बी.
क) जी.बी.
ड) बाईट
 - 3) जी.बी. चे पूर्ण विस्तारीत रूप ——— हे आहे.
अ) गिगाबाईट
ब) ग्रेट ब्रिटन
क) गुगल बॅकअप
ड) गोनी बाईट
 - 4) ——— हे संगणकाची स्मरणशक्ती मापनाचे सर्वात लहान एकक आहे.
अ) बाईट
ब) बिट
क) निब्ल
ड) मेगा बाईट
 - 5) संगणक हे ——— उपकरण आहे.
अ) मेगा
ब) लॉजीकल
क) लवचिक
ड) साठवण
 - 6) खालील पर्यायापैकी कोणते संगणकाचे इनपुट उपकरण नाही?
अ) की बोर्ड
ब) माऊस
क) स्कॅनर
ड) प्रिंटर
 - 7) ——— उपकरणे संगणकाला माहिती पुरविण्याचे/विचारण्याचे काम करतात?
अ) इनपुट
ब) आऊट पुट
क) सी.पी.यु.
ड) हार्डवेअर
 - 8) संगणकाच्या की बोर्ड मध्ये ——— कीज असतात.
अ) 98
ब) 100
क) 104
ड) 90

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - III) (CBCS) Examination March/April-2024
Computer Applications in Physical Education (19501302)**

Day & Date: Friday, 19-04-2024
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternatives.

10

- 1) The word 'Computer' is derived from _____ language.
 - a) English
 - b) French
 - c) Latin
 - d) Hindi
- 2) _____ is the unit to count the memory of computer.
 - a) Bit
 - b) M.B.
 - c) G.B.
 - d) Byte
- 3) Full form of G.B. is _____.
 - a) Giga byte
 - b) Great Britain
 - c) Google Backup
 - d) Goni byte
- 4) _____ is the smallest unit computer memory.
 - a) Byte
 - b) Bit
 - c) Nibble
 - d) Mega byte
- 5) Computer is a _____ device.
 - a) Mega
 - b) Logical
 - c) Flexible
 - d) Storage
- 6) From the following which is not an input unit?
 - a) Key board
 - b) Mouse
 - c) Scanner
 - d) Printer
- 7) _____ unit provide information to CPU.
 - a) Input
 - b) Output
 - c) CPU
 - d) Hardware
- 8) A keyboard consists of _____ keys.
 - a) 98
 - b) 100
 - c) 104
 - d) 90
- 9) From the following, which is not a type of mouse?
 - a) Track ball
 - b) Wireless
 - c) Laser
 - d) Joystick
- 10) A Byte = _____ bits.
 - a) 4
 - b) 0,1
 - c) 8
 - d) 1024

Q.2 Answer the following questions.

20

- a) Explain Keyboard and its types.
- b) Explain the types of mouse.

- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Explain the features and function of the keys on key board in detail.
- OR**
- b) Explain the function and features of output devices.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Explain in detail the use of application software in physical education.
- OR**
- b) Explain M.S. Word and give it's features in detail
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four) 20**
- a) Application software
 - b) RAM
 - c) ROM
 - d) M.S. Power point
 - e) M.S. Excel

- 10) अध्ययन वक्राच्या ——— या अवस्थेस कार्यमान स्थिरावते.
अ) सुरुवातीचा प्रगतीचा टप्पा ब) मध्यम प्रगतीचा टप्पा
क) पठार अवस्था ड) अंतिम प्रगतीचा टप्पा

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) शैक्षणिक व क्रीडा मानसशास्त्राची व्याप्ती स्पष्ट करा. 10
ब) उत्सव आणि शारीरिक शिक्षण स्पष्ट करा. 10

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) 15

- अ) क्रीडा व शारीरिक शिक्षणातून राष्ट्रीय एकात्मता स्पष्ट करा.
ब) क्रीडा व शारीरिक शिक्षणातून व्यक्तिमत्त्वाचा विकास कसा होतो ते स्पष्ट करा.

प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) 15

- अ) व्यक्तिभेदावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
ब) वाढ व विकास सोड्स्तर स्पष्ट करा.

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 20

- अ) चिंता
ब) ताण
क) अध्ययन वक्र
ड) प्रेरणा आणि प्राविण्य
इ) क्रीडा व शारीरिक शिक्षण संदर्भात मानवी वर्तन

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester - III) (CBCS) Examination: March/April-2023
Sports Psychology and Sociology (19501303)

Day & Date: Monday, 22-04-2024
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternative. 10

- 1) The origin word of personality in Latin is _____.
 a) Person b) Persona
 c) Perso d) None of these
- 2) Law of exercise is also known as _____.
 a) Law of use and disuse b) Law of frequency
 c) Law of Satisfaction d) None of these
- 3) In every person heredity brings _____.
 a) Special merit b) Special demerit
 c) Rites d) All of these
- 4) How many types of motivation are there?
 a) 3 b) 2
 c) 4 d) 5
- 5) How many types of anxiety are there?
 a) Two b) Three
 c) Four d) Five
- 6) How many types of transfer of training are there?
 a) Two b) Four
 c) Three d) Five
- 7) Learning subject helps to learn another subject is called _____ learning transfer.
 a) Positive learning b) Negative learning
 c) Zero learning d) None of these
- 8) The causes of individual difference is _____.
 a) Heridity b) Environment
 c) Sex difference and age d) All of these
- 9) According to Watson, psychology means _____.
 a) Science of sound b) Science of behaviour
 c) Science of mind d) All of these
- 10) Performance stagnates in which _____ phase of learning curve.
 a) Initial spurt b) Middle spurt
 c) Plateau d) Final spurt

- Q.2 Answer the following questions.** **10**
- a) Explain scope of educational and sports psychology. **10**
 - b) Explain festivals and physical education.
- Q.3 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) Explain National integration through physical education and sports in details.
 - b) Explain how personality develop throw physical education and sports.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) Explain factors of individual difference in details.
 - b) Explain group dynamic in details.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four)** **20**
- a) Anxiety
 - b) Stress
 - c) Learning curve
 - d) Motivation and performance
 - e) Human behavior in relation to physical education and sports.

- 10) खालीलपैकी अभ्यासक्रमावर परिणाम करणारा घटक कोणता?
 अ) आर्थिक
 ब) व्यवस्थापकीय
 क) विद्यार्थी
 ड) शिक्षक

प्र.2 खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा.

- अ) अभ्यासक्रम विकसनामध्ये शिक्षकाची भूमिका स्पष्ट करा. 10
 ब) अभ्यासक्रमाचे महत्त्व स्पष्ट करा. 10

प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)

- अ) अभ्यासक्रमाची तत्वे सविस्तर स्पष्ट करा. 15
 ब) अभ्यासक्रम आराखडयावर परिणाम करणारे घटक सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)

- अ) अभ्यासक्रमावर परिणाम करणारे घटक सविस्तर स्पष्ट करा. 15
 ब) अभ्यासक्रम निर्मितीच्या पायऱ्या स्पष्ट करा.

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

- अ) अभ्यासक्रमाची जुनी संकल्पना
 ब) अभ्यासक्रमाची आधुनिक संकल्पना
 क) अभ्यासक्रम नियोजनातील शिक्षकाची भूमिका
 ड) अभ्यासक्रम
 ई) अभ्यासक्रम आराखडा 20

Seat No.	
-----------------	--

Set P

B.P.Ed. (Semester - III) (CBCS) Examination: March/April-2024
Curriculum Design (19501304)

Day & Date: Wednesday, 24-04-2024
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 40

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Multiple Choice Questions. 10

- 1) Curriculum helps to achieve _____.

a) Teacher's aim	b) Policy
c) Profession	d) National aim and objective
- 2) The word "Curriculum" is derived from _____ language.

a) Hindi	b) Latin
c) Greek	d) English
- 3) Curriculum is a body of varied _____.

a) Programme	b) Experience
c) Activity	d) Syllabus
- 4) _____ construct the curriculum for teacher education in India.

a) NCERT	b) NCTE
c) SCERT	d) Bar Council
- 5) _____ plays an important role in curriculum planning.

a) Institute	b) Student
c) Parents	d) Teacher
- 6) _____ maintains as equality in education.

a) Government	b) Teacher
c) Curriculum	d) Need
- 7) The true assessment of curriculum is done by _____.

a) Society	b) Teacher
c) Student	d) Institute
- 8) The dictionary meaning of the term curriculum design is _____.

a) Sketch	b) Curriculum
c) Syllabus	d) Program
- 9) _____ is a planned experienced activity.

a) Curriculum	b) Curriculum Design
c) Syllabus	d) Program
- 10) From the following which factor affects curriculum?

a) Economical	b) Administration
c) Student	d) Teacher

Q.2 Answer the following questions.

a) Explain the role of the teacher in curriculum development.	10
b) Explain the importance of curriculum.	10

- Q.3 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) Explain in detail the principles of curriculum.
 - b) Explain the factors affecting curriculum design in detail.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) Explain the factors affecting curriculum in detail.
 - b) Explain the steps of curriculum construction.
- Q.5 Write Short Notes (Any Four)** **20**
- a) Old concept of curriculum
 - b) Modern concept of curriculum
 - c) Role of teacher in planning curriculum
 - d) Curriculum
 - e) Curriculum design

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

B.P.Ed. (Semester - IV) (CBCS) Examination: March/April-2024
Measurement and Evaluation in Physical Education (19501401)

Day & Date: Monday, 15-04-2024
 Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) कसोटी म्हणजे ---- होय.
 अ) साधन
 ब) मुल्यमापन
 क) तंत्र
 ड) मुल्यनिर्धारण
- 2) शटल रन ही कसोटी ---- या क्षमतेचे मापन करते.
 अ) वेग
 ब) दिशाभिमुखता / चपळता
 क) ताकद
 ड) लवचिकता
- 3) जे. सी. आर. कसोटी संचामध्ये 'जे' म्हणजे ---- होय.
 अ) उभ्याने उंच उडी
 ब) जंपिंग जॅक
 क) चिन-अप्स
 ड) पुशअप्स
- 4) आपर युवक तंदुरुस्ती कसोटी संचामध्ये ---- कसोटया आहेत.
 अ) चार
 ब) आठ
 क) सहा
 ड) दोन
- 5) गुणपत्रके तयार करणे ही ---- ची जबाबदारी आहे.
 अ) पुर्वतयारी
 ब) कसोटी नंतर
 क) कसोटी दरम्यान
 ड) शेवटच्या मिनिटाची तयारी
- 6) कसोटीचे वर्गीकरण ---- वर्गात केले आहे.
 अ) चार
 ब) दोन
 क) पाच
 ड) तीन
- 7) वेळ कसोटी ही ---- चा भाग आहे.
 अ) समाजवर्तन कसोटी
 ब) अंतर कसोटी
 क) कारक कसोटी
 ड) ज्ञान कसोटी
- 8) 50 यार्ड डॅश कसोटी ---- क्षमतेचे मापन करते.
 अ) ताकद
 ब) शक्ती
 क) वेग
 ड) दिशाभिमुखता
- 9) साई हॉकी कौशल्य कसोटी संचामध्ये ---- कसोटया आहेत.
 अ) तीन
 ब) चार
 क) दोन
 ड) सहा

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - IV) (CBCS) Examination: March/April-2024
Measurement and Evaluation in Physical Education (19501401)**

Day & Date: Monday, 15-04-2024
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternatives from the options. 10

- 1) Test is a _____.
 - a) Tool
 - b) Evaluation
 - c) Technique
 - d) Assessment
- 2) Shuttle run test measures _____.
 - a) Speed
 - b) Agility
 - c) Strength
 - d) Flexibility
- 3) In JCR test 'J' stands for _____.
 - a) Standing Jump
 - b) Jumping Jack
 - c) Chin-ups
 - d) Push-ups
- 4) AAHPER Youth Fitness Test consists of _____ test items.
 - a) Four
 - b) Eight
 - c) Six
 - d) Two
- 5) Preparation of score sheets is a duty during _____.
 - a) Advance preparation
 - b) Post test function
 - c) During testing
 - d) Last minute preparation
- 6) Test is classified in _____ classes.
 - a) Four
 - b) Two
 - c) Five
 - d) Three
- 7) Time test is a part of _____.
 - a) Social behaviour test
 - b) Distant test
 - c) Psychomotor test
 - d) Knowledge test
- 8) 50 Yard dash test measures _____.
 - a) Strength
 - b) Power
 - c) Speed
 - d) Agility
- 9) SAI Hockey skill test consists of _____ test items.
 - a) Three
 - b) Four
 - c) Two
 - d) Six
- 10) SAI volley ball test was introduced in the year _____.
 - a) 2002
 - b) 1892
 - c) 1982
 - d) 1992

Q.2 Answer the following questions.

- a) Describe SAI Volley ball test. 10
- b) Describe JCR test in brief. 10

- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Explain the importance of evaluation in physical education.
 - b) Explain validity and its types in detail.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Explain the types of test in detail.
 - b) Explain the duties in test administration.
- Q.5 Write short notes. (Any four) 20**
- a) Reliability
 - b) Time test
 - c) Form test
 - d) Criteria for selection of good test
 - e) Test Classification

Seat No.	
----------	--

Set P

**B.P.Ed. (Semester - IV) (CBCS) Examination: March/April-2024
Kinesiology and Biomechanics (19501402)**

Day & Date: Thursday, 18-04-2024
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) न्यूटनचा गती विषयक दुसरा नियम ——— आहे.
अ) जडत्वाचा नियम
ब) गती वृद्धी
क) प्रक्षेपण
ड) गुरुत्वाकर्षण नियम
- 2) तरफ हे साधे ——— आहे.
अ) यंत्र
ब) वस्तू
क) गज
ड) टेकू
- 3) दोन किंवा दोन पेक्षा जास्त हाडे एकत्रित मिळतात त्या भागास ——— म्हणतात.
अ) अवयव
ब) सांधा
क) अ व ब दोन्ही
ड) यापैकी नाही
- 4) एका बिंदूपासून दुसऱ्या बिंदू पर्यंत सरळ रेषेत होणाऱ्या गतीस ——— म्हणतात.
अ) कोनीय गती
ब) सरळ मार्गाची गती
क) बल
ड) यापैकी नाही
- 5) तरफेच्या प्रकारामध्ये ——— भार व भुजा हे बल भुजा व टेकू या मध्ये असतात.
अ) प्रकार पहिला
ब) प्रकार दुसरा
क) प्रकार तिसरा
ड) यापैकी नाही
- 6) तरफेचे ——— प्रकार आहेत.
अ) 2
ब) 3
क) 4
ड) यापैकी नाही
- 7) जेव्हा वस्तुवर ——— लावतो तेव्हा त्या वस्तुत हालचाल होते
अ) जोर
ब) तरफ
क) गुरुत्वाकर्षण बल
ड) गुरुत्वमध्य
- 8) ——— यामुळे दोन हाडे एकमेकांशी जोडली जातात.
अ) स्नायूरज्जू
ब) तरफ
क) अस्थिबंध
ड) यापैकी नाही

- 9) खालील नियमांशी जीवयांत्रिकी निश्चित संबंधित —— आहे.
अ) जैविक नियम ब) यांत्रिकी नियम
क) मनोविज्ञानिक ड) यापैकी नाही
- 10) एक केंद्रीय आकुंचनात स्नायुची लांबी —— होते.
अ) कमी ब) जास्त
क) अ व ब दोन्ही ड) व्यायाम

- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. 20
अ) गुरुत्वमध्य संबोध (मुलभूत संकल्पना) तरफेचे प्रकार व तत्व स्पष्ट करा.
ब) हाडांचे व सांध्याचे वर्गीकरण स्पष्ट करा.
- प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (कोणताही एक) 15
अ) किनिसिऑलॉजी म्हणजे काय ते सांगून खांदयातून होणाऱ्या हालचाली स्पष्ट करा.
ब) वेग या भौतिक राशीचे संबंध, प्रकार, क्रीडेतील महत्व स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (कोणताही एक) 15
अ) गती म्हणजे काय? न्यूटनचे गति विषयक नियम सोदाहरण स्पष्ट करा.
ब) जीवयांत्रिकीशास्त्र म्हणजे काय? त्याचे गरज, महत्व, शारीरिक शिक्षण शिक्षक, मार्गदर्शक, खेळांडू यांच्यासाठी सांगा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 20
अ) एंजिऑक स्नायूचे गुणधर्म
ब) एक केंद्रीय आकुंचन
क) सरळमार्गी गती
ड) गतिमान स्थिती
इ) आयसोमेट्रिक व्यायाम प्रकार

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - IV) (CBCS) Examination: March/April-2024
Kinesiology and Biomechanics (19501402)**

Day & Date: Thursday, 18-04-2024
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternatives from the options. 10

- 1) Newton's Second law of motion is _____.
a) Law of action and reaction b) Law of momentum
c) Projectile d) Law of gravitational
- 2) Lever is a simple _____.
a) Machine b) Object
c) Bar d) Fulcrum
- 3) The function of two or more than two bone is called as _____.
a) Organ b) Joint
c) a and b both d) None of these
- 4) Motion is straight line from one point directly to another is called _____.
a) Angular motion b) Linear motion
c) Force d) None of these
- 5) In which type of lever, the weight I sin between force and fulcrum _____.
a) Type-I b) Type-II
c) Type-III d) None of these
- 6) There are _____ type of lever.
a) 2 b) 3
c) 4 d) None of these
- 7) When _____ applied on object it become movable or in motion.
a) Force b) Lever
c) Gravitational force d) Center of gravity
- 8) The two bones are connected to each other due to _____.
a) Tendon b) Lever
c) Ligament d) None of these
- 9) Biomechanics is bound to act in perfect _____.
a) Biological law b) Biomechanical law
c) Psychological law d) None of these
- 10) In concentric exercise muscle length become _____.
a) less b) large
c) a and b both d) exercise

Q.2 Answer the following questions. 20

- a) Explain the fundamental concept of center of gravity and Lever type, Principle of lever.
- b) Explain classification of bones and joints.

- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Define Kinesiology and explain shoulder joint movement.
 - b) Explain meaning fundamental concept Velocity, type and its importance in sports.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) What is motion? Explain Newton's law of motion with example.
 - b) What is Biomechanics state importance, need for player, Physical Education teacher, coach?
- Q.5 Write short notes. (Any Four) 20**
- a) Voluntary muscle properties
 - b) Concentric contraction
 - c) Linear motion
 - d) Dynamic Posture
 - e) Isometric exercise

Seat
No.

Set P

B.P.Ed. (Semester - IV) (CBCS) Examination: March/April-2024
Research and Statistics in Physical Education (19501403)

Day & Date: Saturday, 20-04-2024
 Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

- सुचना:** 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 3) मूळ इंग्रजी प्रश्न पत्रिका वाचणे आवश्यक आहे.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) ---- ही एक संशोधन पध्दती आहे.
 अ) तौलनिक अभ्यास ब) प्रश्नावली
 क) माहिती ड) कसोटी
- 2) वारंवारता (frequency) ---- चिन्हाने दर्शवतात.
 अ) AM ब) f
 क) CI ड) वरील सर्व
- 3) तिसरे चतुर्थक आणि पहिले चतुर्थक यांच्यातील फरक ----.
 अ) श्रेणी ब) अंतर चतुर्थक श्रेणी
 क) विचलन ड) प्रमाण विचलन
- 4) 110-114 मधील वर्गांतर ---- आहे.
 अ) 9 ब) 5
 क) 10 ड) 9.5
- 5) वर्गांतर लांबी ---- चिन्हाने दाखवतात.
 अ) i ब) AM
 क) N ड) MP
- 6) वर्गांतर (class interval) 21-23 मध्ये ---- वर्गांतर मध्य (Mid point) आहे.
 अ) 24 ब) 22
 क) 21 ड) यापैकी नाही
- 7) ---- हे एक आलेखाचा प्रकार आहे.
 अ) हिस्टोग्राम (Histogram) ब) 'O' curve
 क) अ व ब दोन्ही ड) यापैकी नाही
- 8) गुणकाच्या उतरत्या क्रमाने लिहील्या नंतर गुणांकाच्या श्रेणीचे चार समान भाग करणारा बिंदू म्हणजे ---- होय.
 अ) चतुर्थक ब) प्रथम चतुर्थक
 क) द्वितीय चतुर्थक ड) तृतीय चतुर्थक
- 9) विचलनशीलतेचे परिमाणे ---- आहेत.
 अ) 1 ब) 4
 क) 3 ड) 2

10) केंद्रीय प्रवृत्तीचे मध्यगा हे ---- परिमाण आहे.

अ) पहिले

ब) दुसरे

क) तिसरे

ड) वरील सर्व

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

20

अ) मुलाखत म्हणजे काय सांगून पध्दतीची वैशिष्ट्ये व मर्यादा सांगा.

ब) शारीरिक शिक्षणात संख्याशास्त्राचे गरज व महत्व स्पष्ट करा.

प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)

15

अ) खालील सारणी (टेबल) वरून शततमक (percentile) P70, & P40% काढा?

Sr. No.	Class Interval (CI)	Frequency (f)
1	90-94	2
2	85-89	2
3	80-84	2
4	75-79	7
5	70-74	8
6	65-69	10
7	60-64	7
8	55-59	5
9	50-54	9
10	45-49	3
11	40-44	5
		N=60

किंवा

ब) सर्वेक्षण (वर्णनात्मक) पध्दती म्हणजे काय ते सांगून पध्दती महत्व व वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)

15

अ) खालील सारणी (टेबल) वरून मध्यमान (Mode) काढा?

Sr. No.	Class Interval (CI)	Frequency (f)
1	130-134	2
2	125-129	2
3	120-124	1
4	114-119	3
5	110-114	5
6	105-109	7
7	100-104	6
8	95-99	2
9	90-94	7
10	85-89	5
11	80-84	2
		N=42

किंवा

- ब) केंद्रीयप्रवृत्तीची परिमाणे सांगून मध्यमान (Mean) व मध्यमा (Median) वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्र.5 टिपा लिहा (कोणत्याही चार)

20

- अ) खालील प्राप्तांकावरून वारंवारीता वितरण सारणी (टेबल) तयार करा. (Frequency distribution table)

Score

112, 88, 115, 131, 105, 91, 85, 106, 93, 102, 101, 87, 98, 103, 90, 115, 113, 93, 88, 103, 106, 90, 109, 94, 100, 89, 105, 110, 103, 89, 111, 83, 123, 100, 92, 132, 90, 110, 100, 113

- ब) ग्रंथालय वाचन
क) संख्याशास्त्राचे प्रकार
ड) शारीरिक शिक्षण संशोधन क्षेत्रे, व्याप्ती
इ) निरीक्षण— गुण वैशिष्ट्ये

Seat
No.

B.P.Ed. (Semester - IV) (CBCS) Examination: March/April-2024
Research and Statistics in Physical Education (19501403)

Day & Date: Saturday, 20-04-2024
 Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate in full marks.
 3) Candidate who intend to write their answers in Marathi advised to read the original Questions in English.

Q.1 Choose the correct alternatives.**10**

- 1) _____ is one of the research method.
 - a) Comparative study
 - b) Questionary
 - c) Information
 - d) Test
- 2) Frequency is indicated by _____ symbol.
 - a) AM
 - b) f
 - c) CI
 - d) All of these
- 3) The difference between the third quartile and first quartile are represented by _____.
 - a) Range
 - b) Inter quartile range
 - c) Mean derivation
 - d) Standard derivation
- 4) The class interval for 110-114 is _____.
 - a) 9
 - b) 5
 - c) 10
 - d) 9.5
- 5) _____ is symbol of class interval.
 - a) i
 - b) AM
 - c) N
 - d) MP
- 6) In class interval 21-23 mid point is _____.
 - a) 24
 - b) 22
 - c) 21
 - d) None of these
- 7) _____ is one of the type of graph.
 - a) Histogram
 - b) 'O' give curve
 - c) a and b both
 - d) None of these
- 8) When in series scores are written in descending order, point which divides data into four equal parts is called _____.
 - a) Quartile
 - b) First quartile
 - c) Second quartile
 - d) Fourth quartile
- 9) Measure of variability is _____.
 - a) 1
 - b) 4
 - c) 3
 - d) 2
- 10) Central tendency median is _____ measure.
 - a) first
 - b) second
 - c) third
 - d) all of the above

Q.2 Answer the following questions.

20

- What is interview method explain character and limit of method?
- Need and importance of statistics in Physical Education?

Q.3 Answer the following questions. (Any One)

15

- Calculate Percentile from following table – P70 and P40?

Sr. No.	Class Interval (CI)	Frequency (f)
1	90–94	2
2	85–89	2
3	80–84	2
4	75–79	7
5	70–74	8
6	65–69	10
7	60–64	7
8	55–59	5
9	50–54	9
10	45–49	3
11	40–44	5
		N=60

- What is Survey method explain its characteristic feature and importance?

Q.4 Answer the following questions (Any One)

15

- Calculate Mode from following table?

Sr. No.	Class Interval (CI)	Frequency (f)
1	130–134	2
2	125–129	2
3	120–124	1
4	114–119	3
5	110–114	5
6	105–109	7
7	100–104	6
8	95–99	2
9	90–94	7
10	85–89	5
11	80–84	2
		N=42

- What is central tendency explain characteristic feature of Mean and Median?

Q.5 Write Short Notes. (Any Four)

- a)** Prepare frequency (f) distribution table from following score find 'N'=?
(ungrouped score)

Score

112, 88, 115, 131, 105, 91, 85, 106, 93, 102, 101, 87, 98, 103, 90, 115, 113,
93, 88, 103, 106, 90, 109, 94, 100, 89, 105, 110, 103, 89, 111, 83, 123, 100,
92, 132, 90, 110, 100, 113

- b)** Library Reading
c) Types of statistics
d) Research are 'Scope'
e) Observation characteristic feature

Seat
No.

B.P.Ed. (Semester - IV) (CBCS) Examination: March/April-2024
Theory of Sports and game and their officiating and Coaching (19501404)

Day & Date: Tuesday, 23-04-2024

Max. Marks: 80

Time: 09:00 AM To 12:00 PM

- सुचना: 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 3) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) व्हॉलीबॉलचे वजन ---- ग्रॅम.
 अ) 240 ते 250
 क) 290 ते 300
 ब) 260 ते 280
 ड) 400 ते 450
- 2) हॅन्डबॉल मध्ये गोल रेषेची जाडी ---- सें.मी. असते.
 अ) 7
 क) 3
 ब) 10
 ड) यापैकी नाही
- 3) उंचउडी मध्ये ---- हे कौशल्य वापरतात.
 अ) पेरिओ. ओ. ब्राइन
 क) फॉस बेरि फ्लॉप
 ब) हिच कीक
 ड) हॅन्ग स्टार्डल
- 4) कबड्डी मध्ये लोनसाठी ---- एवढे गुण दिले जातात.
 अ) एक
 क) तीन
 ब) दोन
 ड) यापैकी नाही
- 5) बास्केटबॉल मैदानाची लांबी रुंदी ---- मी.
 अ) 29 × 16
 क) 28 × 15
 ब) 40 × 20
 ड) 18 × 9
- 6) खेळाडूच्या मनावर मार्गदर्शकाचा दबाव असेल तर तो ----.
 अ) क्रीडा कौशल्याचे सादरीकरण चांगले करणार नाही
 ब) क्रीडा कौशल्य चांगले सादर करेल
 क) मार्गदर्शकाची इच्छा पूर्ण करेल
 ड) यापैकी नाही
- 7) पंचकार्याचे तत्व ----.
 अ) जिंकणे
 क) योग्य पोशाख
 ब) आहार
 ड) यापैकी नाही
- 8) कुस्तीमध्ये मॅटची त्रिज्या ---- असते.
 अ) 20 मी
 क) 19 मी
 ब) 25 मी
 ड) यापैकी नाही

- 9) रिले बॅटने चे वजन ---- ग्रॅम असते.
अ) 50 ब) 40
क) 70 ड) यापैकी नाही
- 10) सॉफ्टबॉल मधील फेन्सची त्रिज्या ---- असते.
अ) 255 फूट ब) 250 फूट
क) 275 फूट ड) 200 फूट

- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.**
- अ) मार्गदर्शनाचे तत्वज्ञान स्पष्ट करा. **10**
ब) मार्गदर्शनाची व्याख्या लिहून मार्गदर्शनाची गरज आणि महत्व स्पष्ट करा. **10**
- प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)** **15**
- अ) तुम्ही तुमच्या शाळेचा व्हॉलीबॉल संघ कसा निवडाल स्पष्ट करा.
ब) कबड्डी सामन्यासाठी लागणाऱ्या सामनाधिकाऱ्यांची (पंच) यादी देऊन प्रत्येकाची कर्तव्ये लिहा.
- प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)** **15**
- अ) हॉकी मैदानाची मोजमापासह आकृती काढून विविध भागांना नावे द्या.
ब) 400 मी धावण मार्गाची आकृती काढून धावण मार्ग क्र. 2,3 व 4 चे वाढीव अंतर काढा.
- प्र.5 टिपा लिहा (कोणत्याही चार)** **20**
- अ) आंतर महाविद्यालयीन स्पर्धा पात्रता नियम
ब) क्रिकेट मधील पॉवर प्ले
क) बॅडमिन्टनचा थोडक्यात इतिहास
ड) व्हॉलीबॉल मधील लिबेरो
इ) बास्केट बॉल मधील मूलभूत कौशल्य

Seat No.	
----------	--

Set P

B.P.Ed. (Semester - IV) (CBCS) Examination: March/April-2024
Theory of Sports and game and their officiating and Coaching (19501404)

Day & Date: Tuesday, 23-04-2024
 Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.
 3) Neat Diagram must be drawn where necessary.

Q.1 Choose the correct alternatives.**10**

- 1) The weight of volleyball is _____ grams.
 - a) 240 to 250
 - b) 260 to 280
 - c) 290 to 300
 - d) 400 to 450
- 2) In handball _____ is the thickness of the line of goal line.
 - a) 7 c.m.
 - b) 10 c.m.
 - c) 3 c.m.
 - d) None of these
- 3) _____ skill is used in running high jump.
 - a) Parry-O-Brien
 - b) Hick kick
 - c) Fos bury flops
 - d) Hang style
- 4) _____ points are awarded for loan in Kabaddi.
 - a) One
 - b) Two
 - c) Three
 - d) None of these
- 5) The length & width of Basketball court is _____ mts.
 - a) 29 × 16
 - b) 40 × 20
 - c) 28 × 15
 - d) 18 × 9
- 6) If coaches pressure is an player mind than be _____.
 - a) Do not present good sports skill
 - b) Present good sports skill
 - c) He fulfill a desire of coach
 - d) None of these
- 7) Principles of officiating is _____.
 - a) To win
 - b) Diet
 - c) Proper dress
 - d) None of these
- 8) In wrestling radius of circle, of mat is _____.
 - a) 20 M.
 - b) 25 M.
 - c) 19 M.
 - d) None of these
- 9) The weight of Relay baton is _____ grms.
 - a) 50
 - b) 40
 - c) 70
 - d) None of these
- 10) In soft ball fence radius is _____ ft.
 - a) 255
 - b) 250
 - c) 275
 - d) 200

- Q.2 Answer the following questions.** **10**
- a) Explain the philosophy of officiating. **10**
 - b) Define coaching & explain the need & importance of coaching. **10**
- Q.3 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) How will you select your school Volleyball team? Explain.
- OR**
- b) List the official required for conducting Kabaddi match and write duties of each.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) Draw the neat diagram of Hockey court with measurement and give the name of various area.
- OR**
- b) Draw a neat diagram of 400 m track & find out stagger distance for lane no.2, 3 & 4.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four)** **20**
- a) Eligibility rules of Inter collegiate sports
 - b) Power play in cricket
 - c) History of Badminton in brief
 - d) Libero player in Volley ball
 - e) Fundamental skill in Basketball